

EL GOS NACIONALISTA

Rafael Claver Fos

El Gos Nacionalista

Rafael Claver Fos

www.editorialblablabla.com

© Rafael Claver Fos

© D'aquesta edició: Rafael Claver Fos

Disseny i il·lustracions: Emilia Durka

Portada: MacDiego i Emilia Durka

Correccions: Vicent Marquès, Míriam Silvestre i Pau Carrasquer

Imprès a Impremta Nàcher, S.L.

ISBN-13 978-84-617-8688-6

Dipòsit legal: V-1035-2017

Obviant les sancions establertes per les lleis, queden
rigorosament acceptades, sense l'autorització per escrit dels
titulars del copyright, la reproducció total o parcial d'aquesta obra
per qualsevol mitjà o procediment mecànic o electrònic,
actual o futur —incloent-hi les fotocòpies o la difusió a través
d'Internet— i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

TAULA

DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA , 9

EL PRÍncep BLAU, 15

EL DEUTE, 35

MOKXA O LA FI DEL CICLE DEL SAMSARA , 41

QUINA GRÀCIA!, 47

LA VIDA PASSA VOLANT, 51

NARRADOR PROTAGONISTA , 63

MICRORELAT, 67

R.I.P., 71

CRIATURA DOLCÍSSIMA , 75

*A les mosques que travessen fronteres,
als gossos vigilants de duana
i, òbviamment, a ma mare...*

DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA

*We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal;
that they are endowed by their Creator with certain unalienable rights;
that among these are life, liberty, and the pursuit of happiness.*

Thomas Jefferson

Acompanyat de tota la família, d'un centenar de paisans i d'un gos pigall, el pagès havia baixat a ciutat per reclamar els drets de la nació. Brandant una bandera amb nou barres i esgargamellant-se, els seus crits reforçaven la veu de tot un poble: IN... IN-DE... IN-DE-PEN-DÈN-CI-A! El clam era eixordador i els vidres dels edificis modernistes trontollaven al pas de la Història.

Després de molta lluita, va haver-hi referèndum. I, com no podia ser d'altra manera, va guanyar el secessionisme. Les avingudes s'ompliren de garlandes i als balcons de tots els ajuntaments es van pronunciar discursos que abrindaren les multituds.

Als pocs mesos, però, es van manifestar els primers símptomes d'inconformisme dins l'estat emergent, i la regió del nord —la de la zona muntanyosa— va exigir cert tracte preferencial en la redacció de la nova constitució. Segons els representats d'aquesta regió, donada la nova reestructuració geopolítica, d'ara endavant ells serien el motor productiu del país, ja que de sempre havien estat excedentaris en tots els sectors. Era lògic, doncs, que se'ls concedissin certes prerrogatives en distints àmbits, sobretot en matèries fiscals.

A ciutat, dins els cercles polítics, van considerar que aquelles exigències no s'esqueien gens bé i van titllar els habitants del nord d'egoistes i d'insolidaris. Els mitjans de comunicació de la nova capital van sensibilitzar l'opinió pública en contra dels compatriotes septentrionals i, aviat, es va dur a terme tota una campanya de descrèdit. Els ciutadans de la regió muntanyosa es van sentir agredits moralment i econòmica, i van decidir viatjar fins a la ciutat per exterioritzar el seu descontent. Però les elits més reaccionàries de la gran urbs van mostrar el seu perfil repressor i els van prohibir manifestar-se. Al capda-

vall, van haver-hi càrregues policials i un grapat de ferits.

Disposades a venjar l'ultratge, totes les forces polítiques i socials del nord es van unir, van escriure un manifest i van organitzar una altra protesta multitudinària a la nova capital. Tot de vehicles, autobusos i trens van travessar el país de nord a sud. En un dels vagons viatjaven el pagès, una bona representació de la seva nombrosa família i una gran part dels seus paisans. Brandant una bandera amb nou barres i una estrella, i esgargamellant-se, el pagès va reforçar a crits la veu de tota una regió: IN.... IN-DE... IN-DE-PEN-DÈN-CI-A! La gentada es va enardir de debò i, irada, va trencar els vidres de quioscs i cafeteries.

En aquest cas, però, la lluita nacional no es va allargar tant, perquè com que la nova constitució encara no estava redactada, només calgué aprofitar els buits del corpus legal. A més, el nou país era procliu als referèndums i, un cop acostumat, tant se'n donava de celebrar-ne un altre.

El vot separatista va tornar a guanyar amb una majoria contundent i es va constituir un nou estat a la regió muntanyosa: una nació preciosa que de seguida va prosperar. Hi contribuïren a l'èxit distints factors, com ara la seva riquesa natural —que atreia el turisme—, el privilegiat emplaçament geogràfic —que beneficiava el comerç— i les facilitats tributàries —que la van convertir en un paradís fiscal—.

Tot va rutllar bé durant un parell d'anys, però les polítiques d'exempcions d'impostos van acabar generant una forta pressió internacional en contra. Tampoc no van ajudar gaire les privatitzacions en els sectors de l'educació i de la sanitat, que repercutiren en una caiguda del poder adquisitiu de la gent humil. D'altra banda, la burgesia benestant, que a força de no pagar impostos havia acumulat capital, no

estava disposada a aflluïxar. Comptat i debatut, l'escissió social va resultar inevitable i el govern va haver d'intercedir per evitar la lluita de classes. I com de costum, ho va fer malament. El govern es va limitar a aplicar plans d'austeritat, i d'aquesta manera, tot plegat, en lloc d'incentivar l'economia, va provocar més protestes i, al capdavant, disturbis. Tres de les cinc valls de la regió muntanyosa —en concret, les que tenien fama de més populistes— van ajuntar forces i van preparar una desfilada a l'antiga capital de província —que ara ja era capital d'estat—. Una gernació de malcontents va vagarejar pels carrers tot mostrant pancartes i cartells contra les retallades. Entre ells, el pagès, que brandava una bandera amb nou barres, una estrella i una torre. Com que aquell dia estava afònic, en lloc de cridar, va bufar una *vuvuzela*.

Aquella cercavila reivindicativa va tenir un gran ressò mediàtic i l'èxit va donar empenta als organitzadors. Els representants de cada una de les tres valls van acordar reunir-se periòdicament per tal de traçar un pla que els permetés una transició escalonada cap a l'autogovern de la contrada. Les trobades van estar marcades per uns actes protocol·laris molt concrets en què es discutiren assumptes varis amb una gran eficiència. Tanmateix, va resultar inevitable que emergissin certes discrepàncies en les directrius bàsiques del projecte independentista. I, a la fi, cada vall va decidir tirar pel seu cantó i constituir el seu propi òrgan representatiu. D'aquesta manera, es cremaven etapes cap a la llibertat dels individus a més velocitat i les cèl·lules secessionistes aconseguien de forma directa la seva pròpia autonomia.

El Dia de la Independència es va celebrar a la plaça del llogaret. Es van improvisar taules amb posts de fusta i cavallets. Estesa sobre el balcó principal de la casa del capellà, presidia el convit una bandera

amb nou barres, una estrella, una torre i una mitja lluna. L'àpat va ser profús i la gent es va afartar, però a les postres es va produir una discussió acalorada sobre fites i drets de farratge. El pagès va escridassar els seus paisans i va abandonar la plaça irat, tot acompanyat dels seus parents més pròxims.

Els llogarencs van considerar que aquella reacció, en aquell dia tan assenyalat, era el pitjor dels greuges possibles, i, per tant, ja mai més no li van perdonar l'ofensa. El pagès es va veure abocat a una vida d'ostracisme. Aïllat en la seva explotació agrícola, es va lliurar de forma definitiva a la producció d'una economia autàrquica. Com que tenia tots els queviures a la finca, no li calia sortir dels seus tancats. Així, amb la força que dóna l'estima de la família, es va dedicar al conreu de terres i a la cria d'animals, i gràcies al coneixement atàvic del camp, va poder tirar la casa endavant.

Una nit que pelaven faves a l'escalfor de la llar, el pagès va comunicar a la dona i els fills el pla que havia estat ordint els darrers mesos: volia reclamar nacionalitat pròpia per al nucli familiar i declarar el predi estat independent. No era cap idea esbojarrada. Tenien cinquanta-tres hectàrees, és a dir, 0'53 kilòmetres quadrats; una extensió territorial que els podia convertir en un país més gran que el Vaticà. El pagès pensava que aquell argument convenceria la dona, que tenia fermes conviccions religioses; però ella, per contra, es va ofendre. L'endemà la dona abandonava el mas amb els fills.

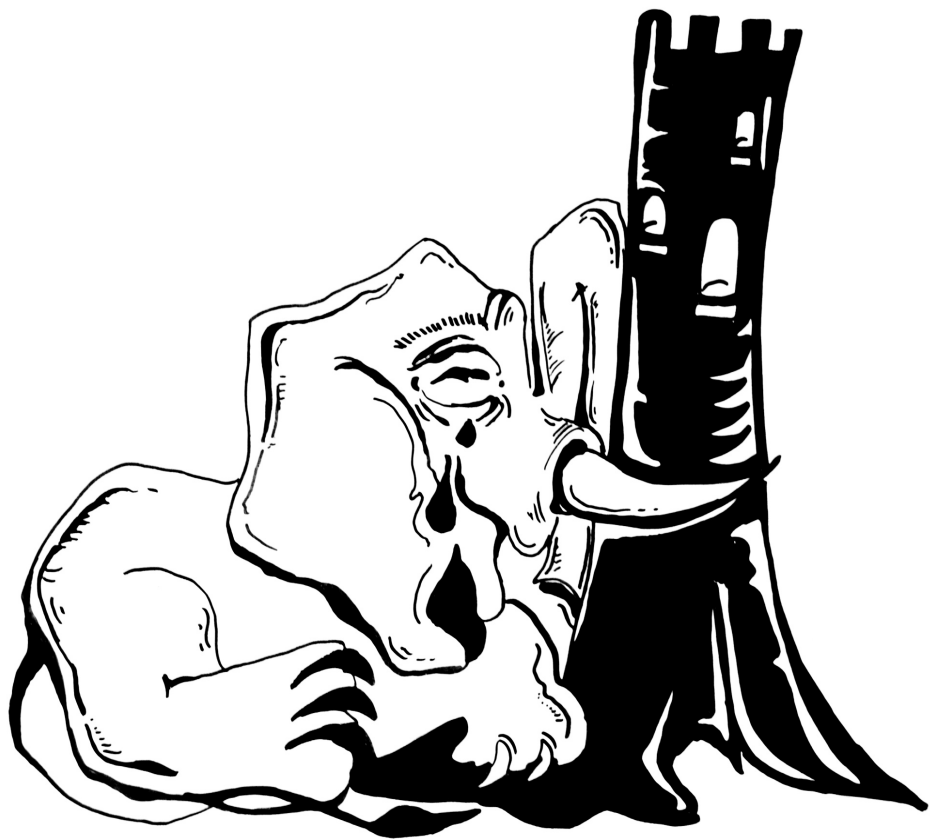
Confinat a les seves terres, el pagès va trobar el que la gent en diu la pau de la solitud. Un cop deslliurat d'interferències externes, va encetar una existència plena de petits plaers i es va consagrar a bastir els símbols del seu estat emergent. Només dissenyar la bandera li va

portar molts maldecaps. El pagès trobava que tots els penons arreu del món eren iguals: barres, estrelles, llunes, sols i algun planeta. Ell volia innovar, i va concloure que el més adient, atès el seu caràcter, era una bandera blanca travessada per un meteorit. Va dibuixar la roca espacial amb carbonet, sobre un drap blanc. Hi va enganxar una canya i la va plantar a l'entrada del predi.

* * *

Assegut a la terrassa, el pagès aguanta un got amb la mà esquerra i xarrupa uns glops de vi de la seva bodega. Orgullós, observa el límit del seu territori. És un estat petit, d'acord, però té l'índex per càpita més baix en delinqüència i també el més alt en bestiar boví i porcí. Per això, sap que tard o d'hora les nacions foranes establiran els primers contactes per tal de comprar els seus excedents de formatge i pernil. De moment, ell no té cap pressa. Encara ha de redactar una pila de documents que li permetin regularitzar nous tractats comercials. El problema, però, és que des de fa unes setmanes la mà dreta no li respon com cal. És difícil d'explicar, els dits van a la seva i han començat a bellugar-se lliurement. El diumenge passat, quan anava a munyir una vaca, la mà dreta es va revoltar, va girar el canell i li va mostrar el dit mitger.

EL PRÍNCIP BLAU

Lo siento mucho. Me he equivocado y no volverá a ocurrir.
Don Joan Carles I d'Espanya

La reina obre l'aixeta per refrescar-se la cara, però només en raja un fil d'aigua. Del bany estant, protesta alçant la veu perquè la senti el rei:

—El rentamans no funciona!

El rei, encara mig adormit, es regira al llit i mormola:

—Avui mateix dono avís al camarlenc.

* * *

Cinc hores més tard un lampista descargola, davant del camarlenc, l'aixeta de bola del rentamans. Amb traça, en desmunta les distintes peces —la maneta, el casquet, el cos, l'anella de retenció del premsaestopa, la volandera, els assentaments de vàlvula i les molles— i les examina d'una a una. Bufa el filtre, comprova la juntura tòrica i torna a muntar les peces. Tot seguit, obre i tanca la clau de pas un parell de vegades i observa com l'aigua no acaba de brollar amb impetuositat. A la fi, nega amb el cap, i tot apartant del davant el camarlenc, diu:

—Em permet?

El lampista fa puntetes, treu el cap per la finestreta del bany, mira cap a dalt i passeja la vista per les canonades del desllunat.

—Quin desastre! —exclama, i la seva veu ressona al celobert.

El lampista torça el coll per fer entrar el cap a la cambra de bany. Després, s'espolsa el pit i rebufo, mig fastiguejat. El camarlenc l'observa expectant.

—El problema no és l'aixeta —arrenca el lampista—, sinó els tubs de conducció, que són vells i s'han obturat. Si volen tenir una bona pressió d'aigua és necessari fer canviar tota la instal·lació. I s'ha

de fer amb tubs de coure, que és com es canalitza l'aigua avui dia. — Aquí l'operari fa una pausa, llança una mirada de menyspreu al camarlenc i sentència—: Sembla mentida, aixetes d'or i canonades de plom! On s'és mai vist!

—Que costarà molts diners, això? —inquireix el camarlenc.

—Uf! —exclama el lampista, tot sacsejant la mà—. Una dinera! Aquest palau és gegant... Només que compti els metres de recorregut de l'aigua i les parets que s'han de picar per colgar els tubs... I després els manobres han d'arrebossar els paraments. I en acabant encara falten els pintors, ja sap, per emblanquinar i repintar; perquè suposo que la instal·lació no la deuen voler vista, oi?

—Doncs, la veritat, no sé com van aquestes coses —contesta el camarlenc tot aixecant les espatlles—. Jo, què vol que li digui?, quan toca fer reformes...

—Ah! I els baixants! —l'interromp el lampista—. No ha vist com estan els baixants?

—Nnnn... —el camarlenc nega amb el cap, aclaparat.

—No? Doncs també s'han de canviar, els baixants; perquè tard o d'hora tindran problemes d'embussaments i caldrà avisar un camió cuba. I, no es pensi que això és tot: per canviar baixants i canonades, ens haurem de despenjar pel desllunat amb corda i arnès... Tot plegat, molta feina, moltíssima, i perillosa... Una fortuna!

El camarlenc acompanya el lampista a la sortida. Mentre descorre les baldes de la portalada, el camarlenc recalca que el canvi de la instal·lació és un assumpte d'urgència màxima, perquè és una indecència que els reis s'hagin de rentar la cara amb gibrells i palanganes. A l'operari —un trotskista afiliat a la UGT— se li escapa una riallada

burleta, que aconsegueix soterrar amb un accés de tos fingit. Quan recupera el respir, es disculpa i es compromet a trametre un pressupost desglossat al més aviat possible. S'acomiaden amb una encaixada de mans enèrgica. Quan el camarlenc empeny la portalada per tancar-la, es troba amb una resistència inesperada que impedeix que la fulla completi el seu recorregut. És el peu del lampista, que s'ha ficat al llinard per travar la porta.

—Em manca una cosa —diu l'operari—. He de revisar el comptador, que de segur que també és vell i s'ha de canviar.

Recorren el palau amunt i avall tot resseguint canonades i tubs de plom. A la fi, en un recambró sense finestres, sota uns prestatges de fusta, troben el comptador de l'aigua. El lampista descorre la cremallera de la bossa d'eines, en treu una llanterna i examina el comptador.

—Ja m'ho pensava! —diu l'operari— Està espatllat!

—També!

—Sí. Aquí s'han passat anys pagant el mínim, sense més despeses que el lloguer de l'aparell. Però el consum fa dècades que no l'abonen. Ara quan passi l'avís a Aguas de Madrid, els caurà una multa que els baldarà.

* * *

El príncep és a la seva cambra, estirat al llit, mirant *Spider-man* 3, quan sent el soroll d'una màquina perforadora que fa trepidar els vidres de la finestra del desllunat. Amb els nervis crispats, salta del llit i fa quatre passos cap a la finestra. L'obre, doblega el cos sobre l'ampit i mira cap avall. El que veu marcarà el seu destí: dos homes vestits amb

granotes blaves i cascs vermells es despengen amb cordes a gran velocitat. De tant en tant, s'aturen, treuen les trepadores d'unes cartutxeres que porten subjectades als malucs i perforen la paret. Després, als forats, col·loquen tacs de plàstic i hi collen cargols. El príncep apaga el televisor i es queda tot el matí repenjat a la finestra, seguint atentament els moviments dels operaris.

Aquella mateixa tarda, el príncep aborda un lampista que arrenca una canonada de plom a la cuina i li demana permís per observar com treballa. El lampista li diu que si no el distreu massa, ell no hi té cap inconvenient. El príncep no el distreu gens. De fet, es mostra sol·lícit, i per evitar que el lampista no baixi de l'escala mentre feineja, li allarga les eines que l'altre li va demanant: alicates, martell, tornavís...

La reforma dura un mes. Durant aquell temps, el príncep no surt mai de casa. Ho té decidit: el que vol és ajudar i aprendre. Com que és tenaç, hi posa tota la seva voluntat. A més a més, exhibeix unes grans aptituds. Per exemple: un dia un operari li mostra com s'aplica el tefló, i l'endemà mateix, el príncep ja segella tot sol quatre unions roscades.

Però l'interès del príncep no és només pràctic; també vol conèixer vocabulari. Així, sempre que veu una peça nova, en demana el nom i la seva relació amb la resta d'elements. És una curiositat que sembla no tenir límits i que li permet aprendre amb rapidesa què és un tap de registre i un dipòsit pneumàtic, el coure mal·leable i el coure rígid, el llautó cromat i el llautó lacat, el ramal de connexió i la vàlvula antiretorn.

El príncep cau en gràcia als operaris i no triga gens a guanyar-se la seva amistat. Aviat fan broma i s'expliquen acudits i grolleries. I

arriba un punt que el tracte és de companyonia. De forma inevitable, l'excés de confiança deriva cap a la imprudència i l'últim dia de reforma —aprofitant que el camarlenc i els encarregats de palau són a la sala de la televisió, distrets amb l'etapa reina del *Tour de France*— els lampistes col·loquen l'arnès al príncep i li permeten despenjar-se pel desllunat.

* * *

Aquella experiència resulta decisiva i referma el príncep en la seva vocació. A partir d'aquell dia, a l'escola amb els companys de classe, al Nadal amb els familiars, o a països exòtics envoltat de diplomàtics de pes, quan li preguntin què vol ser quan sigui gran, el príncep sempre respondrà el mateix: *quan sigui gran seré lampista*. I per molt que li insisteixin i li diguin: *però no vols ser astronauta?, ni futbolista?, ni rei?*, el príncep negarà amb el cap i es mostrarà irreductible: *no, jo vull ser lampista*.

Aquesta tossuderia —que en un principi tothom troba tan graciosa— arriba un moment que fa passar disgustos:

És el primer dia d'institut i el príncep es nega a anar-hi, perquè diu que ell hauria de fer una formació professional, o, com a mínim, un curs CEAC de lampisteria. El rei, per primer cop en sa vida, li clava un parell de coques al fill.

Aquell any els resultats acadèmics són lamentables. El príncep no mostra gens d'interès per cap assignatura i la tutora es veu forçada a avisar la reina, per parlar-ne. La reina hi compareix de forma discreta —cotxe oficial sense banderons, gavardina negra i ulleres de sol—.

A la porta de l'institut l'espera el director, que l'acompanya al departament de la tutora. En un despatx on penja la foto del marit, la reina escolta amb posat incrèdul totes les queixes que una mestra menopàusica li exposa sobre el fill:

—El príncep no atén els professors, mai no fa els deures i lliura els exàmens en blanc. En tot l'any no ha fet res de profit! —Aquí la mestra s'atura i sembla dubtar un segon. Tot seguit puntualitza—: Bé, hi ha una excepció: un matí glacial de gener es va espatllar el radiador de la classe. Aquell dia, el príncep es va treure una navalla suïssa de la butxaca i, encara no sé com, va regular les vàlvules d'entrada d'aigua calenta.

* * *

El rei decideix contractar un catedràtic de renom perquè doni classes particulars al fill. La seva esperança és que el professor es guanyi el príncep tot atacant el tema de l'aigua des d'un punt de vista més general. D'aquesta manera, potser el fill perdi l'interès per la lampisteria i li agafi el gust per la física.

El professor visita el palau tres cops per setmana i fa llargues xerrades al príncep sobre hidrostàtica i hidrodinàmica. Li explica el principi de Pascal i el d'Arquimedes, la teoria dels vasos comunicants, el teorema de Bernoulli i l'efecte Joule. Al príncep, però, les lliçons el cansen i la veu de somnífer del físic l'ensopeix. Tanmateix, dissimula els badalls, i mentre fa com si escoltés el professor, amb les mans sota la taula, comprova la resistència de brides i abraçadores.

Després del fracàs del catedràtic, el rei decideix emportar-se el fill al Brasil. El seu pla és visitar la presa d'Itaipú. Està convençut que quan el príncep vegi aquella obra gegantesca de contenció d'aigua restarà fascinat pel món de l'enginyeria industrial.

El dia que el rei i el príncep visiten la planta més gran d'energia hidroelèctrica del planeta, els tècnics fan obrir les comportes perquè tots dos puguin contemplar com milers de tones d'aigua es precipiten per les rampes d'evacuació. L'aigua fa un soroll eixordador i, en topa contra el riu Paraná, aixeca una broma densa que atrapa la llum i irisa el paisatge tot projectant múltiples arcs de Sant Martí.

Després els fan una volta per la cabina de control i, davant d'un pany de paret curull de monitors, els comenten que la presa produeix el noranta-cinc per cent de tota l'energia del Paraguai i el vint per cent de la del Brasil. A continuació, els passen per la sala de turbines hidràuliques i els expliquen com les màquines rotatives transformen l'energia de pressió en energia mecànica. Els diuen que per cada turbina passa una quantitat d'aigua equivalent a la que aboquen les tres-centes cascades d'Iguazú juntes. I, per tal que se'n facin una idea, els porten a veure les cascades d'Iguazú en helicòpter. En tot el dia, el príncep, abstret, no bada boca.

A la nit, el príncep descansa estirat al llit de la suite de l'hotel Sheraton mentre mira *Batman Returns*. Milers de pingüins carregats amb míssils a les espatlles marxen pels carrers de Gotham, quan, de sobte, s'escolten uns trucs a la porta.

—Passi! —diu el príncep alhora que prem el *pause*.

És el pare. El rei entra somrient, se li apropa i s'asseu als peus del llit.

—Què t'ha semblat la presa d'Itaipú? —pregunta el monarca.

—Una vergonya! —contesta el fill, indignat.

—Per què?

—Sembla mentida: tants diners que malbaraten en tecnologia punta, i quan he anat al bany resulta que dels deu lavabos que hi havia cap no tenia regulada la pressió de l'aixeta com Déu mana!

* * *

La setmana abans de complir els divuit anys, la reina li pregunta quin cotxe vol que li regalin per l'aniversari. El príncep contesta que li vindria millor una furgoneta.

* * *

L'endemà de la festa d'aniversari, el príncep es lleva a migdia, ressacós. Quan va cap al bany per orinar, el rei l'intercepta al passadís del palau i li fa un discurs sobre les responsabilitats de la Corona. És un circumloqui llarg, que deixa el príncep amb el cap com un bombo. De tota la xerrameca, l'únic que treu en clar és que, d'ara endavant, el pare vol que l'acompanyi en tots els seus viatges pel món, perquè vagi fent rodatge.

* * *

La primera activitat programada a l'agenda reial és la visita al president dels Estats Units.

A l'aeroport, s'embarquen sense declarar equipatge ni passar sota l'arc detector de metalls perquè tenen immunitat diplomàtica. L'equipatge de mà del pare és un maletí de cuir; el fill porta una bossa d'esport voluminosa entravessada a l'esquena. Cada pas que fa el príncep se sent el soroll de ferralla entrexocant.

Quan arriben a la Casa Blanca, els esperen, al pòrtic, el president i la filla del president. Estrenyen mans i es fan petons sobre els graons de marbre de l'escalinata. Tot seguit, els fan passar a la sala de parament, les parets de la qual estan reblertes de quadres ovalats on figuren, entre d'altres, George Washington, John Adams i Thomas Jefferson. Després d'intercanviar unes formalitats, el president fa un apart amb el rei. Queden la filla del president i el príncep en un racó de la sala, asseguts en poltrones, separats per una tauleta on hi ha dues ampolles d'aigua mineral i un parell de gots.

El primer que pregunta el príncep és si tenen algun problema amb l'aigua. La filla del president —una rossa tenyida i amb mitja cara retocada: pòmuls, mentó, botox i rinoplàstia— riu artificialment i diu que no, que als Estats Units tenen un pla hídric integral i que hi ha reserves nacionals que en garanteixen l'abastiment en èpoques de sequera.

El príncep nega amb el cap i diu que no ha entès la pregunta, que el que vol saber és en quines condicions està l'aigua de la casa. La noia agafa una ampolla d'aigua mineral, n'assenyala l'etiqueta i li explica que no s'hi ha d'encaparrar, que l'aigua que estan bevent procedeix de deus impol·lutes que brollen a les Muntanyes del Colorado. I

que, de tota manera, l'aigua de casa —la de l'aixeta— també és potable, perquè a Washington han instal·lat depuradores al riu Potomac.

El príncep torna a negar amb el cap i insisteix que continua sense entendre'l, que ell, com el rei, ha vingut als Estats Units a fer feina; però, a diferència del seu pare, que ha triat la carrera diplomàtica, ell s'ha decantat per la de lampista. I és per això que ara aprofita l'avinentsa per oferir els seus serveis.

A la noia li fa molta gràcia l'acudit del príncep i, mig per riure, diu que la pica de marbre del jardí, de vegades, no desaigua com cal.

En sentir aquelles paraules, el príncep s'aixeca d'un bot, agafa la bossa d'esport que té als peus i surt per una porta lateral. La noia resta uns segons desorientada, però de seguida li va al darrere. El rei i el president els segueixen amb els ulls, sorpresos.

Al jardí, el príncep descargola el sifó amb una clau anglesa regulable i el mostra a la noia. El sifó, per dintre, està mig cobert d'una pasta resseca. Mentre el príncep escarbota la crosta amb un tornavís, li explica que aquell grumoll porta anys coagulat, però que furgant furgant encara podrà desfer-lo. De totes formes —recalca—, allò és una solució eventual, perquè a la llarga, si no es volen embussaments, s'haurà de canviar la peça sencera. La filla del president assenteix tot pessigant-se el nas operat amb l'índex i el polze.

Vint minuts més tard retornen a la sala de parament. Ella hi irromp amb la cara llarga; ell, somrient, content per la feina ben enllestida. El rei, quan veu el fill, no pot reprimir un posat d'astorament: per què se li ha disfressat amb aquella granota blava?

Al vol de tornada, el rei no parla amb ningú. Seu sol i mira més enllà de la foscor de la nit per la finestreta de l'avió. Està deprimat.

L'endemà, al palau, el rei es regira al llit, insomne. És el jet lag, s'intenta convèncer, amb la mirada fixa als dígitos fluorescents de la ràdio despertador.

A la fi decideix aixecar-se del llit. El fet d'haver passat la nit en blanc l'ha deixat de molt mal humor. Orina, es renta la cara, es posa la bata i se'n va a mamprendre el fill...

Entra a l'habitació del príncep de bursada, furiós. Però el fill no hi és. Crida el camarlenc i li demana pel príncep. El camarlenc li diu que el príncep és al celler, canviant un calefactor.

El rei obre la porta del celler i es troba el príncep enfundat en la granota blava, fent forats a la paret amb una màquina perforadora. Incapaç de contenir la ràbia, el rei perd els nervis i increpa el príncep:

—Ets la desgràcia de la casa! Ets una maledicció! Ets el fill del dimoni!

El príncep, que feineja d'esquena al monarca, no reacciona als blasmes del pare i continua perforant la paret. Tanta indiferència acaba d'exasperar el rei, que se sufoca tot redoblant els insults a crit cridant:

—Malnat! Malforjat! Fill d'una gran re****!

Però el rei clama en el desert, perquè per molt que s'esgargamelli, el soroll de la trepadora ofega els insults. Quan la broca para de fer voltes, el príncep es gira.

—Digues, pare.

El rei està panteixant, encès com un llucet. Una bola de còlera li crema a la gola i es nota punxades a la part superior del braç esquerre.

—Estàs bé, pare?

El rei s'ha de repenjar contra la paret. Es nota les cames segades i li costa respirar. Obre la boca i inhala amb força, però l'oxigen no li arriba als pulmons. És una sensació angoixant, com si l'aire s'aprimés. Els objectes, al seu voltant, també sembla que s'afuen i, per moments, perden consistència. Els perfils es desdibuixen, la llum va esblaimant-se i el món s'emplena d'una penombra deliquescents. Tot d'una, el rei se'n fa càrrec: és el final. Les forces l'abandonen i, a mesura que entra en la inconsciència, la ira es va transformant en benestar.

En adonar-se que el pare defalleix, el príncep deixa caure la trepadora, corre cap al rei i el cull de terra. Puja les escales amb el monarca a pes de braços, travessa el passadís, arriba al pati i el fica a la furgoneta. Tot seguit, obre la portalada del pati, torna a la furgoneta, arrenca i fa cap a l'hospital.

Intenten reanimar-lo amb electroxocs, inútilment.

El príncep espera al corredor, menjant-se les ungles i rosegant-se els padrastres. La porta de la sala s'obre i en surt una infermera, que li transmet la notícia funesta:

—No ha pogut ser; el cor no li ha aguantat.

El príncep deixa escapar un xiscle, entra corrent a la sala i s'abraona al cos inert del seu pare.

—Per què? per què? —repeteix entre somics el príncep, mentre les llàgrimes regalimen sobre el pit del rei.

* * *

Un mes després, el nou rei, vestit amb granota blava i casc vermell, es despenja de la cornisa del palau lligat a una corda. La seva

intenció es canviar el baixant exterior, que davalla per la façana que dóna a la plaça.

El rei feineja un parell d'hores, inadvertit. La majoria dels viants passen de llarg sense aixecar la vista; hi ha qui mira cap a dalt i badoqueja, però sigui per la indumentària, sigui perquè està suspès a quinze metres d'altura, ningú no el reconeix.

Al final —com sol passar en els contes de fades i en els relats de ficció al·legòrica—, un nen que badava amb l'atenció distreta l'identifica. El nen s'atura i diu:

—Mama, mama, el rei està allà dalt, penjant d'una corda.

La mare, que té pressa, li fa una estrebada de la mà i el reny:

—Va, no diguis ximpleries!

El nen ofereix resistència i no es deixa arrossegar.

—És el rei! —insisteix.

—Quin dels tres? —pregunta la mare, que davant l'atac de tos-suderia opta per seguir-li la veta al fill.

—El que anit va lliurar la copa després del partit.

La mare s'atura un segon, fa visera amb la mà i mig acluca els ulls per regular la vista. En efecte, és ell. No hi ha dubte: és el sobirà per dret diví. La dona no pot refrenar l'eufòria i s'apressa a fer córrer la notícia entre els passavolants. La curiositat es generalitza i aviat s'agombola al voltant de la dona una gentada considerable que assenyalava amb l'índex cap al cel.

Els primers periodistes triguen quinze minuts a arribar-hi. La policia municipal, mitja hora. La guàrdia civil, tres quarts. I al cap d'una hora, s'hi presenten els antiavalots, que acordonen la zona per tal que el rei pugui feinejar en pau.

Des de l'altra banda dels escuts dels nacionals, la gernació arrenca a corejar el nom del rei. El sobirà, que fins ara no s'havia deixat distreure, decideix fer una concessió: enfunda la màquina perforadora en la cartutxera que li penja de la cintura i aixeca la mà per saludar. La multitud l'ovaciona.

El rei reprèn la feina. Amb paciència, va encabint els tacs de plàstic als forats que acaba de fer —alguns no hi entren a la primera i els hi ha de clavar a martellades—. Tot seguit hi cargola les abraçadores, que li serveixen per a fixar a la façana els trams de conducte d'acer galvanitzat. Un cop té instal·lat el nou baixant, procedeix a enretirar el vell.

El baixant vell és un cilindre de zinc que està subjectat a la façana amb unes anelles de ferro que s'encasten a la paret. Per arrencar les anelles de ferro, en condicions normals, s'hauria de fer servir el martell i l'escarpra; però en aquest cas, si el monarca piqués la paret, podria fer malbé les motllures de la façana i, a més, després caldria pintar. Per evitar aquest problema, el rei ha dut una serra circular portàtil.

El monarca desenfunda la serra i hi col·loca una fulla de disc dentada. A poc a poc, va tallant el conducte de zinc, per seccions. Cada tros que treu, el deixa caure. En topa contra les lloses de davant del palau, el zinc produeix un espetec rabiós, que la gentada celebra amb llargs aplaudiments.

Quan acaba, el rei llisca corda avall. Un cop al terra, desenganxa els mosquetons, es treu l'arnès, saluda la multitud que l'aclama i entra per la portalada del palau.

* * *

La repercussió mediàtica de l'acció del rei és instantània. Els teletnotícies de totes les cadenes nacionals enceten l'edició de tarda amb les imatges del canvi de baixant al palau. La premsa també se'n fa ressò, tot i que a l'hora de redactar titulars van amb peus de plom, no sigui que els agafin en falta per injúria a la Corona. Així, els dos diaris de més tirada titulen: *El Rei es posa la granota de treball* i *El Rei escomet les reformes del palau*. Tots dos periòdics coincideixen en la portada: imatge en sobreimpressió del sobirà suspès d'una corda a una altura que fa esgarriar. La diferència: en la foto del diari d'esquerres, el monarca perfora la paret; en el de dretes, saluda la multitud.

A tots els indrets de la nació es comenta la notícia. El país passa la nit en un estat d'ebullició. La gent s'aboca al carrer i a cada cantonada s'engega una tertúlia. Les opinions són diverses; les hipòtesis, múltiples. Però tothom està d'acord en un punt: els ciutadans mereixen una explicació.

Al llarg de la nit, els representants de l'ordre civil i els alts comandaments militars intenten establir contacte amb el Palau Reial. Des de les seus dels distints grups parlamentaris i des de les capitànies generals de les principals ciutats es realitzen incomputables trucades telefòniques. Els uns demanen respostes i suggeriments; els altres, instruccions i ordres. Tots, indistintament, reben la mateixa contestació: *este teléfono está desconectado o fuera de servicio*.

A les quatre del matí, finalment, es fa públic a la web de la Casa de Su Majestad el Rey —www.casareal.es— el primer comunicat oficial, en el qual es proclama que “*el rey, mediante el ejercicio de una actividad secular, ha querido rendir un sonado homenaje a todos los*

trabajadores del país.” Aquest comunicat ha estat redactat i distribuït sense el vistiplau del rei, el qual s’ha mantingut al marge de l’agitada situació política. De fet, el monarca fa cinc hores que dorm, i ha donat ordres explícites que no el despertin sota cap circumstància, perquè l’endemà s’ha de llevar de bon matí per arreglar la canal del terrat.

El comunicat de la Casa Reial és una bomba informativa. A la premsa i als noticiaris no es parla d’altra cosa. Les conseqüències del report són múltiples. D’entrada, les forces socials del país reaccionen immediatament i es mobilitzen. Els sindicats principals es reuneixen i redacten un manifest, en el qual declaren la seva adhesió incondicional a la monarquia. Per primer cop des que l’actual dinastia reial mana, sembla que la classe treballadora s’identifica amb la figura del rei.

* * *

El rei es desdijuna a la cuina. Menja llesques de pa amb oli que s’ha torrat ell mateix, tot i les tímides queixes del camarlenc, que volia preparar-li el desdijuni. El monarca inclina l’ampolla i aboca un rajolí de *Carlos III* a la tassa de cafè. Amb una cullereta remena el cigaló.

—Avui, a mig matí, acabaré de revisar la canal del terrat —diu el rei—. Amb això, la feina al palau quedarà rematada. Entesos?

—Sí, sa Majestat —contesta el camarlenc, tot fent una reverència.

—No vull que t’ho prenguis malament —reprèn el rei—, però quan es va fer la reforma fa uns anys, també s’hagués hagut de canviar el baixant d’exterior.

—No, sa Majestat, no m’ho prenc malament.

—I el comptador... quina vergonya!

El camarlenc acota el cap visiblement afectat.

—Ara, si no és massa demanar —continua el rei—, em podries fer un favor?

—No, sa Majestat, no és massa demanar. De fet, és la meva feina.

—Doncs mira —diu el rei mentre reballa un parell de monedes sobre la taula—, si em pots aparcar la furgoneta a prop de la Gran Via i pagues el parquímetre fins a les deu, em faries un home. En acabant m’envies un WhatsApp amb la localització.

* * *

La reparació de la canal del terrat és oferta en directe per la televisió nacional i per la majoria de cadenes privades. La retransmissió, tot i que s’emet a les vuit del matí, bat rècords d’audiència.

Ara per ara, és pot dir que la popularitat del rei s’ha disparat. A YouTube, en només vint-i-quatre hores, el vídeo del sobirà feinejant enlaire s’ha posicionat en primer lloc, triplicant en nombre de visites al segon vídeo —un caiman encalçant un turista a la selva—. D’altra banda, els dominis de referència directa ja han estat adquirits per cibernetes oportunistes i, a la xarxa, les multinacionals liciten en subhastes acarnissades pel *www.elreyfontanero.com* i d’altres registres similars.

I és que l’enrenou causat per la nova imatge del monarca es fa sentir en tots els sectors. Al món de la moda, per exemple, els dis-

senyadors punters ja preparen *brainstormings*, perquè saben que la marca que primer adapti la granota blava al vestuari de carrer es farà d'or. A l'esfera de la política, no cal dir-ho, tots van de cap. I fins i tot els republicans de nissaga es plantegen una petita treva per fer front a una nova fase de revisionisme.

* * *

La gran revolució, però, s'acaba de cop. Tot succeeix d'una manera molt ràpida. Un pla general curt pres des d'un helicòpter mostra als teleespectadors com el rei es prepara l'esmorzar assegut sobre les teules, amb l'esquena recolzada a la mansarda del terrat.

El rei obre una barra de pa i se la col·loca sobre les cuixes. Tot seguit enceta una llauna de tonyina i l'escampa sobre el pa. Després enceta una altra llauna, ara d'olives —un pla detall mostra que porten anxova—. Va pessigant les olives d'una a una i les distribueix damunt la tonyina de forma equitativa: una oliva per mossegada. Quan ha enllestit l'entrepà, el deixa a sobre d'un eixugamans que té escampat al davant. I tot d'una, s'aixeca, recull les eines i travessa el terrat. Una càmera grua segueix el desplaçament del sobirà amb un *tràveling*. Quan el rei s'atura, el braç mecànic queda immobilitzat. El rei mira a la càmera i diu:

—Vaig al lavabo i torno de seguida.

El rei alça la trapa que dóna a les golfes del palau i es fica a dintre de l'edifici. La gentada aplegada a la plaça —que segueix la retransmissió per les pantalles gegants que hi han instal·lat—, aplaudeix.

La realització mostra l'entrepà i després fa un *zoom out* que

redueix la mida del sandvitx, tot convertint-lo en un punt clar enmig d'un mar de teules grises. Algunes cadenes de televisió aprofiten per fer una pausa publicitària, fins que torni a aparèixer el sobirà.

Però el rei ja no apareix. De fet, ja no es deixarà veure mai més davant les càmeres. O almenys això farà creure als realitzadors encarregats de la retransmissió. Uns realitzadors que són incapaços de parar esment en l'home que tot just ara mateix surt del palau per la porta principal. És un home que va vestit amb texans, americana, barret calat i ulleres de sol. A la mà esquerra porta una voluminosa bossa d'esport. Amb la mà dreta, fa giravoltar un bolígraf amb el qual acaba d'escriure una nota:

El comptador del palau s'ha de canviar. Hi ha pagaments endarrerits

EL DEUTE

*Les dettes sont comme des rats sur un bateau sans chat...
ça dévore un bateau en un rien de temps.*

Pierre Djada Lacroix

Va néixer de la punta d'un bolígraf. La tinta va lliscar sobre el document i, amb traç cargolat, va conformar un nom amb disset lletres: Lluïsa Gomil·la Soler. L'antropònim feia referència a la mare; la criatura, però, va ser anomenada Crèdit d'Interès Variable —“el Deute” per als amics—.

La partida de naixement del Deute va quedar inserida en un patracol de fulls redactats en lletra minúscula. Quant a la seva història, va ser compilada al llarg dels anys en sis toms voluminosos que es van anar amuntegant als arxius del Banc Central. Ara bé, si filem prim, només ens caldrien quatre frases per resumir l'existència del Crèdit d'Interès Variable:

La variable havia d'estar regulada per les fluctuacions de l'economia al llarg del temps. Però l'interès del banc va consistir en tot moment només a recuperar l'import del préstec multiplicat. Així, el temps —amb la seva prestesa habitual— va jugar en contra de Lluïsa Gomil·la Soler, i la família sencera va caure en el descrèdit del desnonament.

Una representant judicial, acompanyada d'un manyà i d'una patrulla de policia, va desallotjar la família a la força. De res no va servir l'escut humà organitzat per un grup de persones vinculades a l'Associació d'Indignats del 15-M. La representant judicial va enganxar una ordre a la porta, el manyà en va esbotzar el pany i els policies van repartir quatre crits, dues empentes i un mastegot.

Així que la treien del pis, la Lluïsa Gomil·la Soler va perdre l'esma. Abraçada al seu marit, es va esfondrar. La parella va rompre el plor arraulida al replà de l'escala. Estaven tan desesperats que ningú dels dos no va notar com la seva criatura —per la qual havien passat tantes estretors—, sortia de casa tota sola, davallava l'escala i marxava

per fer una visita a l'àvia.

El Deute es va presentar a ca l'àvia aquella mateixa tarda. La mare de la Lluïsa Gomil·la Soler era l'avaladora del préstec i, com que la filla no havia complert amb els terminis dels pagaments, ara la responsabilitat requeia també sobre la velleta. De res no va servir la cadena humana que s'havia estès al voltant de l'edifici, organitzada per un grup de persones vinculat a la Plataforma d'Afectats per les Hipoteques. Les forces de l'ordre van trencar les baules de la cadena amb quatre cops de porra estratègics i s'hi van esmunyir. Van treure la vella enlaire tot subjectant-la per les aixelles. L'àvia havia perdut el coneixement a causa de l'acalorada i no va notar com el nét se li acomiadava amb un petó a cada galta abans de sortir a córrer cap a la plaça.

Sense un sostre que l'arrecerés, el Deute va passar uns dies vagarejant pels carrers. Els habitants del poble, que el veien pidolar tot-hora amunt i avall, van sentir commiseració per l'infant i se'l van ficar a casa. Van decidir pujar-lo entre tots, tot adoptant-lo en comunitat. Al principi va semblar que el nouvingut era un bon nin que emplenaria les llars d'alegria i fortuna, però aviat el Deute va fer un amic que a la llarga resultaria una plaga per tothom: el Dret Processal. Els dos nois passaven els matins al pati del jutjat tot jugant als EROs, als procediments concursals i a les subhastes públiques. Així, sense saber com, de la nit al dia, tots els veïns van acabar a l'atur i dormint al carrer.

Això va comportar unes conseqüències inoïdes. Sense feina ni propietats, els ciutadans es van veure deslliurats de bona part de les seves obligacions impositives i tot d'una van deixar de tributar. La tresoreria de l'Ajuntament es va ressentir de la manca d'ingressos i no va poder fer front a despeses bàsiques com ara l'aigua i l'electricitat.

Davant d'aquesta situació límit es va celebrar un ple extraordinari al qual van invitar el Deute. Els regidors van passar comptes dels seus departaments respectius i van concloure que ningú no podia quadrar pressuposts. És a dir, les recaptacions d'impostos havien estat tan ní-mies que s'havien de suspendre *ipso facto* les mensualitats de tots els funcionaris. A més, les obligacions pecuniàries amb la Diputació quedaven ajornades *sine die*. L'alcalde va fer venir el pregoner per tal de llegir l'acta de la reunió. Pel megàfon de la plaça es va anunciar públicament que tot el poble havia fet fallida. L'endemà de bon matí, el mateix alcalde es va encarregar d'acompanyar el Deute a l'estació i li va comprar un passatge amb els darrers diners que quedaven a la tresoreria. Quan el ficava a l'autobús li va dir:

—Has crescut molt ràpid, ja és hora que vagis a ciutat. Vés amb compte amb els qui et volen mal i fes bondat!

El primer que va fer en arribar a la gran urbs va ser fer cap a la seu de la Plataforma dels Afectats per les Hipoteques. Afectant abatiment, protegit per un estol de policies i emparant-se en l'endarreriment del lloguer, el Deute els va embargar la plataforma.

L'endemà, es va fer instal·lar la plataforma al terrat d'un edifici que havia pertangut a un centre comercial i que havia hagut de tancar pel descens generalitzat del consum. Aprofitant la inclinació de la coberta de l'edifici, el Deute va utilitzar la plataforma per catapultar-se mitjançant nous *llançaments*.

Els desallotjaments es van convertir en un fenomen quotidià i les botigues van desaparèixer de forma gradual. A força de cruspir-se la petita i la mitjana empresa, el Deute es va engreixar molt durant tota la seva joventut. Com que l'obesitat ja no li permetia passar per

l'estretor de les portes i els portals, va decidir obrir-se pas a les portallades de les societats mercantils i de les cambres de comerç.

Però el Deute no en tenia mai prou. Golafre de mena, va continuar empassant-se companyies d'assegurances i institucions públiques. Havia agafat embranzida i ara ja no hi havia manera de parar-li els peus, perquè, entre d'altres coses, ja no caminava, sinó que el portaven en andes totes les reformes del sistema jurídic. A més a més, no quedava cap força de l'ordre que el pogués aturar. Totes les comissaries, les casernes i els governs militars havien estat embargats per tal de pagar els crèdits que tenia el mateix Ministeri de Defensa. Fins i tot, les armes havien estat confiscades i s'havien hagut d'empenyorar a preus irrisoris.

El Deute havia madurat i havia arribat l'hora d'abandonar el país per emprendre viatges a l'estranger. Emparant-se en la virtut de decrets i sentències transnacionals, va requisar parlaments, congressos, senats i palaus reials a fi de fer-ne un ús privatiu. Es desplaçava amb totes les comoditats, sempre en primera i de franc, perquè les xarxes de transport mundial també li pertanyien. Allà on anava li estenien una catifa vermella i homes encorbatats feien cua per a encaixar-li la mà. El Deute gaudia del luxe de les recepcions i de la profusió dels banquets, i, així, va agafar-li el gust a rodar món. Gràcies a la seva innata capacitat diplomàtica, va rebre invitacions de països arreu del planeta. Un rere l'altre, els va anar descobrint tots i, dins de cada nació, en va visitar les regions, les ciutats, els pobles i les pedanies. Era una cosa inaudita. Les duanes no li posaven traves, i els consolats i les ambaixades no podien resistir el seu encant personal. A més a més, els seus dots de buròcrata li permetien tramitar paperassa a una gran velocitat.

I com que també era exigent, aviat no en va tenir prou amb els tractats que li ratificaven els capitosts de les nacions, i va arribar el dia que va voler encunyar personalment els expedients de tots els habitants, sense excepció.

Però els anys passen per tothom i el temps —amb la seva pressa habitual— va acabar fatigant el Deute. Ara, tot d'una, se sentia vell, i cada cop que traguava aquella còrpora voluminosa, s'ofegava. Sí, era un fet: tocava retirar-se.

Com sol esdevenir als grans herois després d'una llarga odissea, el Deute va entendre la condició cíclica de l'existència i va voler tornar a l'inici de la seva vida. D'aquesta manera, un matí es va presentar d'improvís a la seu del Banc Central. El director el va rebre al despatx amb un somriure d'orella a orella i li va dir que sabia que era una qüestió de temps que hi comparegués. El Deute li va confessar que al llarg dels anys havia adquirit un volum desorbitat i que el seu pes era insuportable. El director li va tustar l'espatlla i li va explicar que ja no existia res al món que de tan pesant fos *insuportable*. De fet, va continuar el director, les noves tecnologies permetien emmagatzemar dades a la xarxa sense suport físic. És a dir, nous discs durs virtuals salvaguardaven la informació de totes les transaccions financeres al ciberespai. S'encetava, doncs, una nova època, en la qual ja no eren necessaris ni els arxius plens de prestatges, ni els prestatges plens de paperassa, ni les oficines plenes d'ordinadors, ni els ordinadors saturats de dades i xifres. Per tant, va concloure, es procediria d'immediat a l'embargament de totes les entitats bancàries i de les seves computadores obsoletes.

—Ara ens toca plegar a tots —va dir el director—. Ja ha arribat l'hora que vostè faci cap al cel, s'instal·li en la flonjor d'un núvol virtual i esperi en pau que el beatifiquin.

MOKXA O LA FI DEL CICLE DEL SAMBARA

*I'm petrified of reincarnation because, you know,
I like being me.*
Chris Martin

Treu el cap. Respira. Fes un gran crit. Plora. No obris els ulls; encara s'han d'acostumar a la llum. Xucla. Toca. Mira. Escolta. Repteix el que escoltes. Empassa't només el que et posen a la boca. Gateja. Aixeca't. Camina. Assenyala i demana. Juga amb tot el que et donin. Encalça pilotes. Si et fan mal, queixa't. Si hi tornen, torna-t'hi. Juga més, molt més. Exigeix joguines. Juga amb els altres i, si pots, juga a metges. Llegeix en veu alta. Escribeu síl·labes. Agafa't fort al manillar i pedaleja. No preguntis qui és l'home disfressat i accepta els regals. Treu-li les rodetes a la bicicleta. Mantén l'equilibri. Demana una paga els diumenges. Estalvia. Trenca la guardiola. Compra't el videojoc. Passa pantalla. Prova d'asseure't al seu costat. Espera-la a la sortida de classe. Digues-li que l'estimes. Besa-la a la galta, com a mínim. Surt de casa tot sol. Fes colla. Fes teu el carrer. Fica't als edificis en construcció a la nit. Llança ous a les processons des del terrat. Rebenta els vidres dels cotxes abandonats als solars. Entra a l'església a mitjan missa. Rep l'eucaristia quatre vegades en un dia. Fes explotar coets als confessionaris. Defensa la teva innocència. Apunta't a l'equip de l'escola. No t'escarrassis als entrenaments. En els partits, entra fort a les pilotes dividides. Celebra les victòries amb begudes isotòniques. Enfunda't unes esportives de marca. No et rebentis els grans. Desfés-te de les joguines. Escolta bé la cançó. Mira el videoclip. Descarrega't el disc. Penja el pòster al capçal del llit. Aconseguir una bateria. Deixa't els cabells llargs. Afaita't. Posa't uns texans. Fes campana. Falsifica les notes. Roba els exàmens de la sala de professors. Roba unes ulleres de sol cares. Roba tot el que puguis dels supermercats, alcohol preferentment. Beu amb prudència, però a elles, emborratxa-les sense remordiments. Aprofita-te'n. Explica-ho als amics. Exagera. Organitza

festes quan els pares marxin de viatge. Emplena la banyera de cervesa. Beu sense límits. Perd el coneixement. Recupera'l amb regust de fel a la boca. Neteja el vòmit amb lleixiu i sulfumant. Cerca un pis a ciutat. Tria l'habitació més gran. Aconsegueix uns apunts amb bona lletra. Passa els exàmens com sigui; si cal, copia. Aconsegueix descomptes per a la discoteca. Espera-la a la sortida dels excusats. Cargola-li un bes fins a la campaneta i deixa-la fer. Millor no diguis res. Enamora-te'n. Gaudeix-ne. Desenganya't. Sofreix. Escriu un poema. Fes el cor fort. Intenta oblidar. Viatja a països exòtics amb motxilla. Treu-te les sabates. Desa-ho tot sobre la safata. Passa sota l'arc detector de metalls. Fes fotos. No les pengis totes al Facebook. Cerca la gent influent. Col·loca-t'hi. Riu les gràcies del teu superior. Espera-la a la sortida de la feina. Mostra-li l'anell. Fes-li un bes als llavis, tendre. Negocia la hipoteca. Llegeix-ne la lletra petita. Signa. Deixa-li escollir les tovalloles. Tria la part del llit més propera al bany. Acorda una treva amb els cunyats. No malparlis de la sogra. Recolza l'orella sobre la panxa i escolta com s'hi belluga. Emociona't. Canvia-li els bolquers. No facis cara de pomes agres. Disfressa't amb barba i capa llargues. Intenta que no et reconegui. Dóna-li una paga els diumenges. No el renyis per la marca que deixen les xinxetes dels seus pòsters a les parets del pis hipotecat. Compra-li un bon ciclomotor. Digues-li que no begui massa. Celebra els aniversaris amb ella. Viatja amb paquet turístic a hotels de luxe. Treu-te les sabates. Desa-ho tot sobre la safata. Passa sota l'arc detector de metalls. Deixa que ella faci les fotos. Aprofita per rellegir els clàssics. No tornis dels viatges abans d'hora sense avisar. No et descuidis tant la panxa. Fes una mica d'exercici; bicicleta estàtica, per exemple. No intentis dissimular l'alopecía. Canvia el matalàs. Inverteix en so-

miers de qualitat. Descobreix la medicina preventiva. Retalla les hores de feina. Contracta un massatgista. Contracta un servei mèdic privat. Contracta una assegurança de vida. Felicita la teva nora quan et donin la notícia. Abraça-la. Emociona't per ells i per tu. Besa-li el front. Paga el bateig. Compra una bona poltrona inclinable i un televisor més gran. Distreu-te amb vint-i-dos ninots encalçant la pilota en alta definició. Fes concessions amb el comandament a distància. Aprèn a gaudir del temps lliure. Descobreix el bricolatge, els sudokus i la filatèlia. Conquereix la subtileza dels bonsais. Escriu unes memòries. Participa en excursions organitzades; de tard en tard, a llocs propers i només amb autocar. No et queixis tan sovint del dolor al pit. Rebaixa la ingestió d'aliments amb excés de greix. Elimina la sal. Redacta el testament. Tingues paciència. Aprèn l'art d'esperar. Demana sedants i analgèsics. Intenta transcendir el dolor que et rosega per dintre. Estreny els seus dits quan es lliguin als teus. Nota com els seus llavis et besen els artells. Nota com una llàgrima et regalima al dors de la mà. Mantén una punta de somriure i les conviccions fins al darrer moment. No deixis entrar-hi el capellà. Fes servir les últimes paraules per donar les gràcies i dictar un epitafi exemplar. Relaxa't. Deixa-ho estar. Deixa'ls estar. Deixa't anar, a poc a poc i en pau d'esperit...

Obre els ulls. Però no miris cap a la resplendor que brilla al final de tot. Tampoc no et preocupis de les ombres que t'avancen i que s'hi precipiten enlluernades. Gira't en direcció contrària, cap a la foscor. Espera que els teus ulls s'acostumin a l'obscuritat. Mira cap a dalt. Observa els puntets de llum que parpellegen a sobre teu, en perspectiva cap a un

punt de fuga: són els indicadors de les sortides d'emergència. Per normativa, tots els túnels en tenen una cada seixanta-cinc metres. Fes-hi cap a la primera. Col·loca't sota el punt de llum. Palpa la paret i hi trobaràs una porta. Ressegueix-ne la superfície i toparàs amb una barra horitzontal a l'alçada de la cintura. Prem la barra cap avall i empeny la porta. Entra-hi. A partir d'ara, vas sol.

QUINA GRÀCIA!

La distanza più breve tra due persone è un sorriso.
Dita italiana

Quan es desperta s'adona que ja té el somrís a la cara.

Prova de recordar el somni perquè intueix que el somrís és la conseqüència d'una vivència onírica. Però en fer memòria deixa traspuar el rictus de la concentració i el somrís se li desenganxa de la boca, llisca llençol avall, cau del llit, rebotja contra el terra i s'escola pel badall de la finestra.

A partir d'aquest moment els esdeveniments s'acceleren. El somrís es precipita en caiguda lliure des d'un onzè pis, i no s'estampa contra les llambordes de la vorera perquè un cambrer acaba d'estendre el tendal de la gelateria. La lona de la vela esmorteix el cop i repel·leix el somrís, tot fent que descrigui una paràbola cap al carrer.

Asseguda a l'última taula de la terrassa, hi ha una finlandesa pàl·lida prenent el sol i un gelat de menta. Aquella dona no ho sap, però queda just en la trajectòria de caiguda del somrís. Així doncs, mentre fa una llepada espectacular, la finlandesa es ruboritza inopinadament i dibuixa un somriure ample que mostra unes dents verdes. Aquest gest, sumat a un encreuament casual de mirades i al tòpic de la promiscuïtat escandinava, provoca que l'home que és a la taula del costat pensi que se li insinuen. Conscient que les grans oportunitats només es presenten un cop cada molts anys, l'home s'aixeca de forma expeditiva, se li apropa amb quatre gambades i la besa a la galta. El petó —llarg i d'una sonoritat enganxosa—, a ella, no li fa gens de gràcia, i el somrís se li despenja del llavi inferior i queda suspès uns segons sobre la bola del gelat. Aviat, però, la inclinació curvilínia de l'esfera el fa lliscar i, acompanyat d'escorrialles de menta, regalima cucurull avall fins degotar damunt la taula.

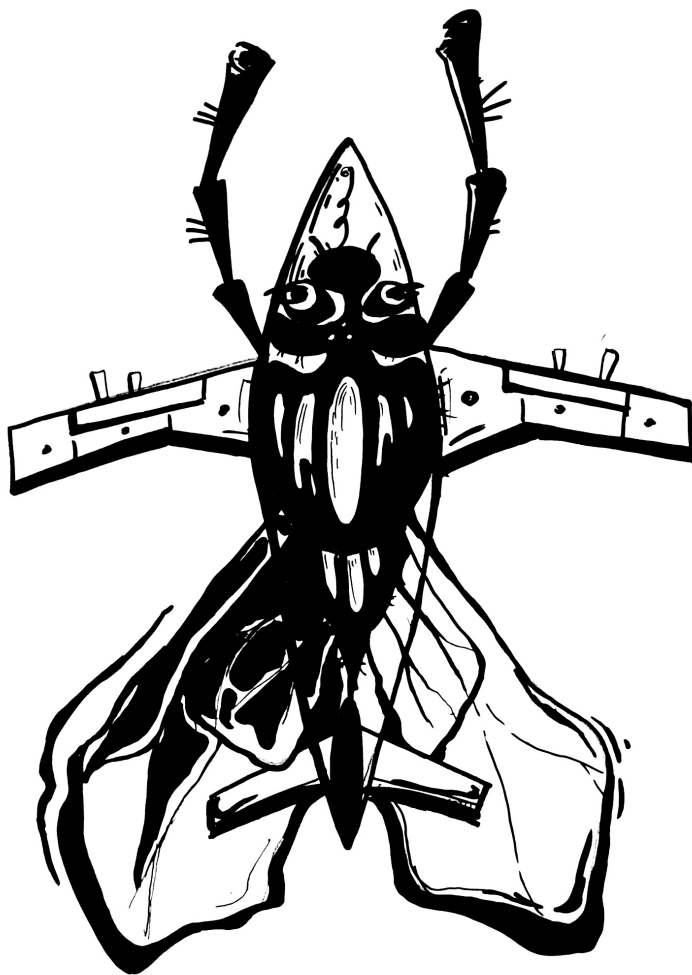
Deu minuts més tard, el mateix cambrer que abans havia estès

el tendal, ara eixuga la taula i s'emporta el somris en un drap mullat. Quan escorre el drap a la pica, el somris és engolit pel desguàs, davalla per les canonades i és abocat a les clavegueres. D'allà va a parar a una sèquia. I de seguida es troba empès pel corrent d'un riu, que, de forma inevitable, el fa desembocar al mar.

Creua el mar arrossegant-se pel sistema bentònic, és a dir, ran de la superfície del fons marí. L'univers subaquàtic és un món que desconeix i sobreviure entre la fauna que viu colgada al substrat li resulta molt difícil. Primer intenta escometre una llagosta, però descobreix que el crustaci està recobert d'una cuirassa rígida i, sense flexibilitat, no pot haver-hi acoblament. Poc després, assalta un banc de sards que volten distrets entre la posidònia i prova d'enganxar-se a la cara d'un dels peixos, però l'animaló boqueja sense parar i les bombolles d'aire que exhala fan que no s'hi pugui acomodar de cap de les maneres. Per últim, ho intenta amb una petxina, la qual, a primera vista, li sembla un ésser formidable per conviure-hi, ja que tota ella se li afigura una gran boca. Tanmateix, perd la il·lusió quan constata que el mol·lusc no bada mai els llavis.

Al límit de la desesperació, arriba per fi a una illa, giravoltant en l'escuma d'una onada. A la vora de la platja hi ha un jove italià rentant-se la cara. El jove vincla el cos al trencant, estira els braços i fa cassoleta amb les mans per agafar un grapat d'aigua. El que recull és el somris. Quan l'aigua salada se li escampa per la cara, els llavis se li tiben i la boca traça un somriure d'orella a orella. El jove, en notar que li pugen els músculs de les galtes, se'n sorprèn: fins fa uns segons tenia l'ànim compungit per una discussió amb la seva xicota i troba fora lloc el gest de complaença. L'italià mira cap a dalt amb la sospita que aquell somris li ha caigut del cel i, tot i que no hi creu gaire, dona gràcies a Déu.

LA VIDA PASSA VOLANT

Wenn hinter Fliegen Fliegen fliegen, fliegen Fliegen Fliegen nach.
Dita alemanya

Jordi Butxana observa per la finestreta de l'avió i pensa. Pensa que és una cosa ben estranya la tendència de l'ésser humà a apinyar-se al voltant de badies, rades i cales. Allà on el mar fa una incisió en la costa i dibuixa una ferradura, apartaments emblanquinats creixen pertot.

Per megafonia avisen que és l'hora de plegar les tauletes i de cordar-se el cinturó de seguretat. L'avió es decanta per fer una virada de cent vuitanta graus i el món es torna transversal. Ara pot veure la vertical de caiguda: un abisme d'aigües blaves i borrallons blancs. Li vénen ganes de saltar al buit i travessar núvols.

Quan l'aeroplà comença el descens, Jordi Butxana detecta, a sobre de la superfície del mar, un punt fosc. La mida del punt augmenta gradualment i es converteix en una taca en forma de pardal que avança a tota velocitat. Aviat, el pardal es transforma en un drac; poc després, en un pterosaure; i, al final, en l'ombra d'un Airbus 330 retallada sobre la costa. L'ombra passa per damunt de la platja, travessa les salines, perfila la silueta a l'asfalt de la pista d'aterratge i s'enganxa a l'avió per les rodes.

Al peu de les escales d'accés espera el transbordador que menarà els passatgers a la terminal d'arribades. Un cop a dintre de l'edifici, tot aquell que no conegui l'aeroport consultarà els cartells d'indicacions per tal d'orientar-se. Els qui ja hi estan avesats, en canvi, caminaran d'esma cap a la sala de recollida d'equipatges. Allà faran un cop d'ull als distints monitors suspesos sobre cada carrusel, fins arribar a la cinta transportadora assignada al seu número de vol. En definitiva, tots els passatgers, en un moment o altre, faran ús de les senyalitzacions o dels punts d'informació que la terminal els facilita. Ep! Un moment! He dit tots? Doncs no. Tots no. Jordi Butxana prefereix mantenir-se

al marge dels indicadors i de les pantalles informatives. I llavors, com s'ho fa? Fàcilment: segueix una persona de manera subreptícia...

És una cosa que fa sempre. Cada cop que accedeix a un avió, mentre travessa el corredor cap al seu seient, examina tots els passatgers i n'escull un. Normalment té temps de sobres per fer la tria, perquè la gent, quan arranja les seves pertinences personals als portaequipatges superiors, produeix embussos. És una situació que es repeteix cada vol, sense excepcions. Les persones intenten procedir apressadament, però les inconveniències són múltiples: la manca d'espai els fa ensopegar, els objectes no hi encaixen, els tancaments no ajusten, el de davant s'ha equivocat de fila, el de darrere empeny i s'obre pas perquè vol anar al bany... Els passatgers s'entregiren acalorats i demanen disculpes. Jordi Butxana, amb to conciliador, diu que no hi ha pressa i aprofita per elegir a pler, sense precipitacions. Així, entre una cosa i l'altra, quan finalment s'acomoda al seu seient, ja té al cap la persona que seguirà més tard.

El fet d'escollir l'Objectiu en el moment d'entrada a l'aeronau obliga Jordi Butxana a facturar el primer —tret que la companyia aèria li permeti triar seient en la compra online— i a embarcar-se l'últim. En facturar demana invariablement un seient a la darrera fila, és a dir, la que queda més a prop de la cua. De vegades, però, la cosa es complica més del compte. Per exemple, en els avions de reacció transcontinentals, a fi d'agilitar l'entrada dels nombrosos passatgers, es col·loquen dues escales d'accés sobre rodes —l'una al costat de la cabina, que dona l'entrada pel compartiment de primera classe, i l'altra pels darreres, on es troba la zona de la classe turista—. Llavors, en teoria, Jordi Butxana, si procedís atenent al número de fila assenyalat a la targeta d'embar-

cament, hauria d'enfil·lar-se per l'escala del darrere. En aquests casos, Jordi Butxana es veu obligat a fingir una equivocació i, com qui no vol, s'infiltra en la cua de gent que hi accedeix per l'escala del davant i entra per la porta que és a tocar de la cabina. D'aquesta manera, sistemàticament aconsegueix travessar el corredor de l'aeronau de cap a cap abans de prendre seient.

Puja el darrer graó i allarga el bitllet a l'hostessa que hi ha plantada a la porta. Ella el pessiga, li fa un cop d'ull, assenyala el número de fila —62— i li diu que s'ha equivocat d'entrada. Jordi Butxana fa cara de sorprès i es gira amb la intenció de baixar les escales. L'hostessa l'atura i li diu que no passa res, que com que és l'últim passatger ja no té cap importància. Ell es disculpa, visiblement afectat. L'hostessa fa un somriure protocol·lari i acaba indicant-li que el seu seient és al final de tot.

És l'hora de la veritat. Jordi Butxana alça la vista i els veu a tots, en perspectiva, encapsulats. Hi ha gent dempeus i hi ha gent aclofada a les butaques. Hi ha qui encara trasteja amb l'equipatge de mà i hi ha qui ja desplega el diari. Ell no té pressa. Avança molt a poc a poc, disminuint el pas. Ara un peu ara un altre, va travessant el corredor mentre llambrega les fileres de seients a dreta i esquerra. No es deixa perdre cap rostre; el contacte visual és mínim, però suficient. De cop, un gest o un tic, un parpelleig massa ràpid, una desviació estràbica o qualsevol altre detall imperceptible i ja està: clic!, un mecanisme instintiu se li acciona a dintre i Jordi Butxana sap del cert a qui ha de seguir.

Les rodes s'enganxen a l'asfalt de la pista d'aterratge i a les ales es despleguen els deflectors aerodinàmics. La desacceleració és imme-

diata. Per megafonia s'avisava que els passatgers han d'esperar el senyal acústic abans de descordar-se els cinturons de seguretat. Igualment, s'adverteix que encara no es pot fer ús de cap dispositiu electrònic. L'avió deixa enrere un reguitzell d'hangars i, amb parsimònia, fa una virada per la pista d'enllaç. Resseguint una línia de color groc, l'aeroplà maniobra a l'àrea d'estacionament.

Quan l'avió s'atura, sona el senyal acústic. Com accionats per un ressort invisible, tots salten dels seients i s'apressen a treure les pertinences personals dels portaequipatges superiors. De seguida es forma al corredor una filera de passatgers inquiets. Són uns minuts de confusió, durant els quals Jordi Butxana no pot permetre's cap descuit. Atent, prova de no perdre de vista l'Objectiu i cuita a guanyar posicions per apropar-s'hi. Si cal, no dubta a desempallegar-se de la gent a empentes, perquè ha d'aconseguir entrar al mateix transbordador que l'Objectiu.

Al transbordador se li enganxa al darrere, i aleshores, l'examina. Hi posa els cinc sentits a la recerca d'algun detall que li doni pistes sobre el caràcter del desconegut. Qualsevol particularitat —el rellotge, el perfum, el pentinat, la veu— pot revelar una informació vital.

Quan surten del transbordador el vigila de prop. Les fulles de la porta automàtica llisquen a banda i banda i l'Objectiu entra a la terminal; Jordi Butxana, també. Pels passadissos deixa que s'allunyi una mica i es manté a una distància prudencial. Si l'Objectiu va al lavabo, ell s'espera a fora i fa el distret fullejant prospectes turístics o badant davant dels plafons luminiscents.

Aquesta experiència, en la vida de Jordi Butxana, s'ha repetit dotzenes de vegades —exactament quaranta-vuit cops— i sempre ha

acabat de la mateixa manera: a la sortida de l'aeroport, davant d'un taxi, d'un autobús, d'un metro o del vehicle particular que recull l'Objectiu.

Aquest vespre d'agost, un cop més, mentre les maletes llisquen damunt de la cinta transportadora, Jordi Butxana sotja l'Objectiu —en aquest cas un italià que porta un Rolex d'imitació, que fa servir l'última fragància d'Armani i que, com ha sabut pel que li ha sentit dir a la dona que l'acompanya, es diu Francesco i s'ha de donar pressa si no vol perdre el darrer ferri a Formentera—. L'italià estira el braç i recull una maleta descomunal. Jordi Butxana observa com, amb penes i treballs, Francesco aconsegueix carregar l'equipatge en un carretó amb rodets i com l'empeny amb determinació. Francesco travessa el hall, surt de l'aeroport i fa cap a la llarga munió de taxis estacionats en rengleres. L'italià i la seva acompanyant s'aturen davant del taxi que encapçala la filera més avançada i, després d'un breu intercanvi de paraules amb el conductor, encabeixen les maletes al portaequipatge i entren al vehicle. Jordi Butxana es fica al primer taxi de la cua contigua i ordena al taxista que segueixi l'altre taxi que tot just acaba d'arrencar.

—Sap a on van? —li pregunta el taxista.

—Tant se val! —contesta Jordi Butxana—. Només cal que li vagi al darrere fins a la primera sortida. Després ja veurem.

I així és com actua Jordi Butxana quan l'Objectiu marxa amb taxi: només el segueix fins que l'altre agafa el primer desviament de la ruta principal i, un cop completen el viratge conjuntament, ja se'n desentén i se n'oblida. Si, en canvi, l'Objectiu tria l'autobús, el tren, el metro o qualsevol altre mitjà de transport públic, Jordi Butxana també hi entra, i en surt una parada després de l'Objectiu. En cas que

el trajecte sigui de parada única, Jordi Butxana és l'últim passatger a abandonar el vehicle i mai no intenta encalçar l'Objectiu més enllà de l'estació, perquè, com Jordi Butxana moltes vegades es repeteix a ell mateix: tot té un límit. Per últim, si un cotxe particular és l'encarregat de recollir l'Objectiu, Jordi Butxana torna a entrar a l'aeroport, cerca qualsevol agència de lloguer de vehicles i es resigna a llogar un automòbil, una motocicleta o un ciclomotor.

* * *

Quan a les 15:32 obren el taulell de facturació per al vol BA1345 a Reykjavik, Jordi Butxana, un cop més, és el primer a la cua. Al seu darrere tan sols hi ha tres persones, perquè encara manquen dues hores i mitja per embarcar. Mostra el passaport, li pesen la motxilla —4.8 quilograms— i li pregunten si no factura cap equipatge. Ell nega amb el cap. Tot seguit li demanen si prefereix finestra o corredor. Ell contesta que, mentre el seient sigui a l'última fila, tant li fa una cosa com l'altra.

Un cop enllestit el tràmit, Jordi Butxana ha d'encarar-se amb el problema de sempre: intentar matar el temps a l'aeroport.

De moment, hi ha una cosa que té clara: esperarà una bona estona per passar el control de seguretat, perquè recorda que les sales d'embarcament d'aquest aeroport en concret tenen una oferta de serveis molt limitada.

Per estirar les cames, fa un volt. Entra en una botiga de llepolies i es passeja entre els estants curulls de lllaminadures. El negoci és d'autoservei, de manera que agafa una paleta de plàstic i emplena una paperina amb coca-coles picants i càpsules de regalèssia. La dependent

la hi pesa —267 grams—. Ell paga i agafa la paperina.

Badalla. Està cansat. Li vindria bé una becaïna.

Troba un banc lliure al costat d'un caixer automàtic i s'hi asseu. Fica la mà a la paperina, pessiga una càpsula de regalèssia i se la fica a la boca. Tot seguit s'ajeu al banc. Hi cap just. Es torna a incorporar, es treu la jaqueta i la doblega. S'allargassa de nou i encabeix la jaqueta sota el clatell, a tall de coixí. A la fi, encreua els braços sobre el pit. La mà esquerra amb el palmell damunt l'estèrnum; la dreta, engrapant la paperina.

Tanca els ulls i les remors barrejades que li arriben dels mostradors, dels restaurants, de les botigues, dels banys i de la megafonia el fan caure en un ensopiment plàcid. S'adorm xuclant la regalèssia, amb el cap decantat cap a la dreta. Un fil de bava se li despenja de la boca.

El desperta una mosca que li ronda la comissura dels llavis on s'agrumolla la saliva resseca. Sense obrir els ulls, l'espanta d'una manotada i intenta recuperar el son. Estava molt a gust. Era un somni suggeridor i voldria reprendre'l. Però la mosca hi torna. I ara, a més de passejar-se pels llavis, s'enfila al bigoti, s'atura un segon a l'arrel del nas i fa un intent de ficar-se al nariu esquerre. Jordi Butxana ha d'expirar amb força i sacsejar el cap perquè no ho aconsegueixi. Blasfema i s'incorpora. La paperina de llepolies cau al terra i les coca-coles picants i les càpsules de regalèssia s'hi esbarrien. Enutjat, llambrega d'ací i d'allà, buscant la mosca. Vol enxampar-la.

La troba. La té just sobre la perpendicular del cap, fent un vol erràtic a tres metres d'altura. La mosca traça cercles concèntrics amb un diàmetre cada cop més gran, fa un parell d'acceleracions brusques en ziga-zaga i, quan sembla que s'enlairarà definitivament, frena, tor-

na enrere i fa un descens en espiral per aterrar sobre la pantalla del caixer automàtic. Jordi Butxana s'aixeca i s'hi atansa a poc a poc. Sap que disposa d'una oportunitat molt bona, perquè les mosques, a sobre de les pantalles, de les finestres i dels miralls, baden. Tot i això, avança amb peus de plom: si la mosca detecta cap indicatiu d'amenaça, fugirà.

Es planta davant del caixer i alça el braç dret. Hi va apropant la mà amb el palmell ben obert. Quan té la mosca a només un pam, l'insecte vola; però Jordi Butxana reacciona ràpidament i en un reflex instantani l'enxampa al vol.

Somriu, content. La té atrapada al puny. Però no l'aixafa. No vol matar-la. Encara no.

De cop, una idea li ronda pel cap. I si pugés la mosca a l'avió i l'amollés a Islàndia? Seria una mort molt més cruel que simplement aixafar-la. En lloc de morir a l'acte, l'insecte passaria per una fase de congelació torturant.

Amb el puny clos, entra en una botiga de souvenirs i compra una capsula de fusta. Quan li pregunten si vol una bossa, contesta que sí, però que a ser possible la hi donin de plàstic transparent.

Amb la mà esquerra, paga, recull el canvi i agafa la bossa. Surt de la botiga i s'encamina cap al servici. Obre la porta. Ha tingut sort: en aquests lavabos, les cabines dels vàters tanquen hermèticament; si la mosca se li escapa, no li resultarà gens difícil tornar-la a atrapar en un espai tan reduït. Obre la bossa de plàstic, en treu la capsula de fusta i hi fica el puny. El desclou i amolla la mosca. Treu la mà amb rapidesa i tanca la bossa de seguida. Jordi Butxana pensa que la mosca ha tingut un instant en què hagués pogut fugir, però que no ho ha fet perquè està atordida. Fa un nus a la bossa i observa la mosca.

Té un abdomen inflat, un tòrax prominent i una testa monumental, amb dos ulls foscos que li ocupen tota la cara. Les ales són tels primíssims d'una transparència resseca. Les potes tenen la grossor dels pèls púbics. És una criatura realment fastigosa.

A mesura que examina l'insecte, un fum de preguntes —moltes de caràcter genèric— li passen pel cap. Quant de temps deu viure una mosca comú? Quantes mosques hi ha al món? Quina autonomia de vol tenen? Per què els agrada tant mossegar les orelles dels gossos?

Al control de seguretat, una dona amb uniforme gris li allarga una safata de plàstic perquè hi dipositi els objectes metàl·lics, els aparells electrònics, els líquids i les pertinences personals. Ell hi deixa les claus, unes monedes, l'iPhone i la capsa de fusta.

Col·loca la motxilla i la safata sobre la cinta transportadora i tot plegat és engolit per una cortina amb tires de plàstic. A continuació, Jordi Butxana passa sota l'arc detector de metalls i espera a l'altra banda. Quan la motxilla apareix, l'agafa i se la penja a les espatlles. Però la safata no surt, perquè el policia que seu davant l'escàner ha aturat la cinta. Sense alçar la vista de la pantalla, el policia li pregunta:

—Què es belluga a dintre d'aquesta capsa? Què hi porta?

—Una mosca —contesta Jordi Butxana.

—Una mosca! —exclama el policia, que ara sí, alça la vista i mira Jordi Butxana de cap a peus. Acte seguit, nega amb el cap i afegeix—: Em sap greu: va en contra de la normativa dels vols internacionals. Necessito un informe veterinari.

—No en tinc cap.

—Llavors no pot passar cap animal.

—Ni una mosca? —pregunta Jordi Butxana.

—Ni una mosca.

—Està bé, ara la deixo anar.

—Com vulgui.

El policia torna a engegar la cinta. La safata és expel·lida i Jordi Butxana recull les claus, les monedes i el telèfon. Després, sota la mirada atenta del policia, agafa la capsa i l'obre. En treu la bossa transparent, que és tota pitjada, i desfà el nus. La mosca, però, no reacciona, i Jordi Butxana ha d'abocar la bossa. L'insecte cau mig estabornit sobre la safata, fa uns passos insegurs i s'atura en sec. Quan sembla que defallirà, d'improvís, la mosca bat les ales i aixeca el vol. Jordi Butxana segueix amb la vista com l'insecte fa cap a les *duty free shops*, instintivament, li va al darrere. La veu emprenyada del policia el fa aturar-se:

—Vol fer el favor de desar la safata a lloc!

Jordi Butxana fa mitja volta, recull la safata de la cinta transportadora i l'encaixa al capdamunt de la pila de safates que hi ha sobre una taula de metall. Sense perdre ni un segon, s'apressa cap a les *duty free shops*.

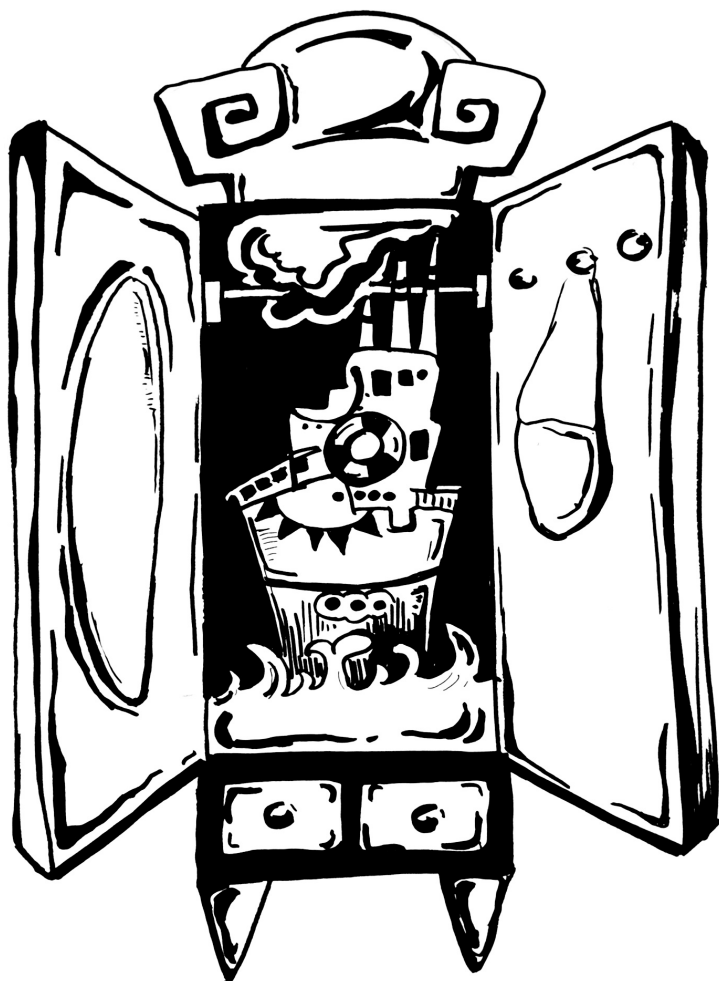
Fa voltes per les botigues de licors, per les de roba i per les de perfums. Sense resultats. Al final, quan ja començava a perdre l'esperança, troba la mosca a la confiteria, darrere d'un taulell de vidre, sobre un dònut de xocolata. Jordi Butxana crida l'atenció d'una dependenta que arranja pastissos en un aparador. La dona es gira i ell assenyala el dònut. La dependenta el pessiga amb unes pinces i la mosca es desplaça tot fent un salt cap a una ensaïmada. Llavors, Jordi Butxana diu que en comptes del dònut s'estima més aquella ensaïmada. La dona deixa el dònut i fa virar les pinces cap a l'ensaïmada. I és just en aquell instant quan Jordi Butxana es queda perplex, perquè no hi ha

una mosca només: n'hi ha dues. La primera és la que ara mateix fuig de l'ensaïmada per aterrar sobre una canya de crema; la segona està enfilada a la banya d'un croissant i mou la trompa per xuclar els granets de sucre adherits a la crosta lluent. Jordi Butxana es vincla sobre el taulell, apropa la cara al vidre i les examina detingudament; però per molt que s'hi escarrassa és incapaç de trobar-hi diferències. Quina deu ser? De cop, nota com el cor se li accelera i li sobrevé una forta angoixa. La dependent, que sosté l'ensaïmada enlaire esperant que ell l'agafi, diu:

—Aquí té!

A Jordi Butxana li agradaria demanar a la dependent que el deixés passar a l'altra banda del taulell per tal d'atrapar les dues mosques i poder observar-les amb lupa. Tanmateix, es diu a si mateix que tot té un límit i es limita a allarga una mà tremolosa. Mentre agafa l'ensaïmada, fa fluctuar la vista d'una mosca a l'altra, i pensa, amb pànic, que acaba d'abandonar el seu destí a l'atzar.

NARRADOR PROTAGONISTA

*No és que m'agradi de dir "jo"; és que no tinc
dret a parlar amb un altre pronom personal.*
Joan Fuster

Desaferren les trinques i deixen córrer les cordes a les politges per fer davallar els bots salvavides. Primer les dones i els infants! La tripulació intenta organitzar les tandes, però és molt complicat perquè tothom malda per salvar-s'hi. La gent és oportunista i fa servir les empentes i els cops de colze per avançar posicions. El capità observa el desgavell des d'una coberta superior i, tot i que té tasques molt més importants que atendre, es veu forçat a baixar les escales i posar-hi ordre. D'entrada, bufeteja un home que, per colar-s'hi, s'havia transvestit.

La situació és límit. El vaixell fa aigües per tots costats i sotso-bra cap a babord. L'enfonsament és qüestió de minuts. Els més impacients s'enfilen a la regala i salten al mar. L'aigua, però, és freda, i la hipotèrmia els tenalla els músculs i els ofega irremeiablement. És una badada terrible. Una forma absurda de malbaratar l'última oportunitat. Tanmateix, són moments de pànic en els quals el raonament s'obnubila i l'instint més bàsic incita la gent a precipitar-se a l'oceà.

També hi ha persones que han sabut mantenir la calma i que estan fent tota una demostració d'integritat. Un exemple seria un grup de jubilats que s'ha reunit a la popa del vaixell. Aquests jubilats, conscients que els bots salvavides fan curt, s'han mobilitzat amb eficiència per aplegar la màxima quantitat de fusta possible. Així, han desmuntat barres, prestatges, lleixes, llits, bancs, cadires i taules; han descollat marcs, baranes, sanefes i motllures; han despenjat portes i portelles; han arreplegat bastidors, escultures i peces d'ebenisteria; i, per últim, fent alçaprem amb una barra de metall, han arrencat els llistons del parquet de tots els salons i el timó. Al capdavant, l'acumulació de fusta és monumental i es podria plantar una falla. Els jubilats, que són ma-

quetistes i experts del bricolatge, a força de serrar i acoblar peces, no triguen a avarar una embarcació de vela llatina.

Igualment lloable és el comportament del director d'orquestra, el qual ha aplegat tota la banda de músics al pont de comandament per fer-los tocar una cançó romàntica. No és el tema que ell voldria interpretar, però ho exigeix el guió de la història...

A tocar del mascaró de proa, il·luminats pels focus, dos joves s'agafen de les mans a punt de fer-se un petó apoteòsic. Ell la mira fixament als ulls i li diu:

—Com que ens hem estimat sense condicions, el nostre amor serà etern!

Llavors l'orquestra fa un crescendo i tots els instruments de vent bufen alhora. El noi es fa endavant i allarga el coll per fer la besada definitiva. Ella, però, li fa la cobra.

* * *

El pare prem el botó del *pause* i deixa congelada la imatge. El protagonista ha quedat petrificat, amb un posat irrisori. Els ulls són tot just dues esclatxes per on s'endevina el blanc de les còrnies, i té els llavis arrufats en forma de pinyol.

—Pensava que la pel·lícula era distinta —diu el fill—. Hi ha coses que no recordava, com allò de la colla d'expedicionaris que abandonen el transatlàntic tot lliscant cap a l'iceberg amb una corda tirolesa.

—Psssst —demana silenci el pare, i es posa el dit índex en vertical sobre la boca.

—Què passa? —pregunta el fill.

—Hi ha com uns sorollets... Escolta! Sembla com si hi haguessin rates a la teulada. Sí, estan corrent amunt i avall; les potetes no paren de repicar.

—A mi em sembla que els sorolls vénen d'allà darrere —diu el fill tot assenyalant la paret que tenen a l'altra banda del saló.

El pare s'aixeca i fa quatre passes cap on li ha indicat el fill. S'atura i para l'orella.

—És veritat! Són a l'armari!

El pare s'apropa de puntetes a l'armari que hi ha encastat a la paret. N'obre les dues portes d'una estrebada i em descobreix.

Primer fa un bot enrere, espaordit. De seguida, però, se m'en cara:

—Tu qui collons ets?

—Sóc l'autor —li contesto jo.

—Qui?

—El narrador.

—I què fas tu aquí?

—Doncs escriure.

Suposo que la sorpresa és tan gran que no troba la manera d'indignar-se. Crec que en aquest moment està guanyant-lo la curiositat. En efecte, fica el cap dins l'armari i fa un cop d'ull a la pantalla de l'ordinador. Tot seguit em pregunta:

—I es pot saber què collons escrius?

—Tot allò que vostè diu —li contesto mentre pico lletres a tota velocitat.

Ell fa dues passes enrere, encreua els braços i m'adverteix:

—Tens un minut per sortir d'aquesta casa. Si no, avisaré la policia.

—No s'amoïni que ja marxo. Permeti'm només enviar el text.

18:52 31/05/2017 Message sent

MICRORELAT

Cuando despertó el dinosaurio todavía estaba allí.
Augusto Monterroso

Monterrosso és un poble situat en una petita badia natural a la província de Ligúria. La badia està protegida per una barrera d'esculls, cosa que facilita el fondeig d'embarcacions de poc calat.

La barca dels pallassos era lleugera i tenia una quilla menuda. Augusto menava el timó i el Clown remava. Hi arribaven puntuals tots els capvespres del vint-i-un de juny, dia del solstici d'estiu. Quan desembarcaven a la platja de grava, una multitud d'infants els rebia amb aclamacions.

Sota un envelat i encerclats d'espelmes, escenificaven números còmics, feien malabarismes, projectaven ombres xineses i explicaven històries.

El públic gaudia de valent cada vegada que el Clown de cara enfarinada era burlat per Augusto. Un cop i un altre el Clown era l'ase que rebia tots els cops després d'un cruel entabanament. Ara una plantofada seca, adés la traveta traïdora, i el Clown rodolava per terra amb el seu vestit de lluentons i quedava mig estabornit. Els espectadors, extasiats, es petaven de riure, i sempre hi havia algú que cridava:

—Augusto, explica'ns històries de dinosaures!

Aleshores Augusto s'espolsava el frac llarg, es fregava la bola vermella de la punta del nas i feia un somriure d'orella a orella. Amb una gran destresa mímica, col·locava les mans davant de les espelmes i l'ombra d'un tiranosaure es projectava a l'envelat. La gent de primer mormolava sorpresa, però aviat emmudia. Augusto deixava transcórrer uns segons de silenci que augmentaven l'expectació, s'escurava la gola, i tot estrafent una veu greu i solemne, s'engegava d'una tirada:

El Museu de Ciències Naturals va rebre una ordre d'embargament, però el guarda de seguretat no es va assabentar perquè s'havia adormit... Quan es va despertar, el dinosaure ja no hi era.

La gent esclatava el riure i cridava:

—Una altra, una altra!

La parella va anar al cinema a veure Jurassic Park. Ell es va adormir... Quan es va despertar, el dinosaure encara era allí. Les crispetes, no.

—Més, més!

El diplodocus va pasturar tot un camp de roselles i va caure plegat... quan es va despertar, l'Homo sapiens ja era allí.

La capacitat d'improvisació d'Augusto era inesgotable. Podia improvisar centenars d'acudits tot tergiversant el mateix argument. Al final, el Clown recuperava els sentits, i quan semblava que es deixondia, tot d'una descobria l'ombra gegant del tiranosaure a l'envelat. En aquell moment feia un gran crit d'estupor i Augusto acabava el show amb la frase emblemàtica:

Quan es va despertar, el dinosaure encara era allí.

Era el final apoteòsic que feia que el públic s'aixequés i piqués de mans rabiosament. Els pallassos aprofitaven l'eufòria per passar el barret. En acabant, pujaven a la barca i marxaven remant.

II

La vida fa moltes voltes i fins i tot les parelles més ben avingudes acaben desvinculant-se per establir nous lligams... Fent-se el babau, el

Clown va enamorar la filla d'un latifundista hondureny i va marxar a viure a l'Amèrica Central, amb l'esperança d'heretar una gran fortuna. Augusto, per la seva part, va continuar al món de l'espectacle i es va centrar en els números que li permetien reeixir en solitari. Així, un solstici d'estiu, després de projectar ombres de dinosaure, va fer lliga amb la filla del forner de Monterrosso. Ella no era una jove agraciada: tenia un excés de carns i una flacciditat que li conferien un cert aire escultòric, si més no, dins l'estil d'algunes figuretes paleolítiques, tipus la Venus de Willendorf. En fi, que era una vaca monumental. Però la noia l'admirava, i això era una oportunitat que ell no podia malbaratar. A força de fer el murri i l'atrevit, Augusto va seduir la filla del forner, s'hi va casar i va guanyar l'accés a l'abundància de les saques de sucre i farina. D'aquesta manera, mitjançant un formidable cop de bragueta, va canviar les estretors de la vida de l'espectacle per l'estretor d'espai al matalàs.

Comptat i debatut, els dos pallassos havien aconseguit acomodar-se, cadascú a la seva manera, i, malgrat la distància, van intentar mantenir els llaços de l'amistat amb una relació epistolar puntual, com ara les felicitacions de Nadal i els aniversaris.

Un matí de novembre que Augusto va anar a recollir la correspondència, es va trobar amb la sorpresa que li havien escrit un telegrama:

Sobre mort. Sóc ric. Tot bé? Com va la fornera?

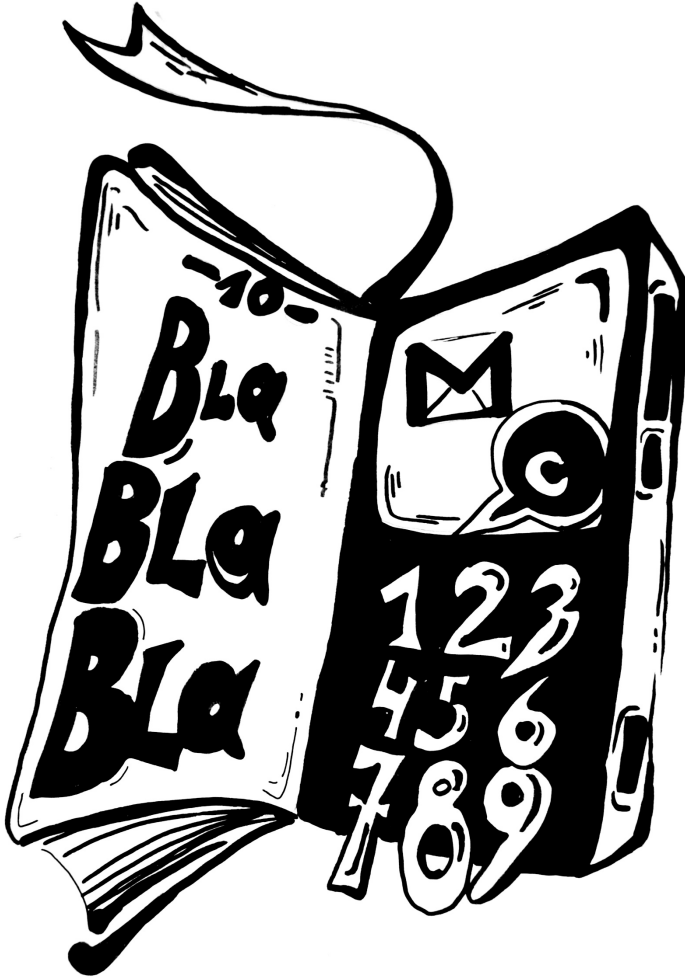
Clown. Tegucigalpa.

La contestació no es va fer esperar:

Quan es va despertar, el dinosaure encara era allí.

Augusto. Monterrosso.

R.I.P.

The novel is dead (this time it's for real).

Will Self

La Novel·la va morir atropellada per un descapotable que conduïa el Blog. L'accident va ocórrer la matinada de Halloween en un polígon industrial de Santa Clara, al bell mig del Silicon Valley. Segons testimonis oculars, l'automòbil del Blog davallava a tota velocitat i va fer revolar la Novel·la en un pas de vianants. El Blog va fugir sense mirar enrere. La Novel·la va quedar allargassada sobre l'asfalt, inconscient. Els serveis d'emergència van arribar d'immediat. De camí a l'hospital, però, va perdre les constants vitals i, tot i que van fer servir el desfibril·lador a l'ambulància, no la van poder reanimar. La Novel·la era ja una vídua molt gran i tota una vida de batecs apassionats havien esgotat els seus ventricles. El cor més famós de la història es rendia a la mort.

Al funeral es van ajuntar tot un estol d'eminències que van omplir l'església de gom a gom. La Crítica es va acomodar als tres bancs del darrere. Just al davant seu va seure tota la família del Teatre, encapçalada per la Comèdia i el Drama. Els acompanyaven els seus fills bessons: la Tragicomèdia i el Melodrama; i tota la colla de cosins: el Sainet, el Vodevil, la Farsa i l'Entremès. Els bancs del davant es van reservar per als fills de la Novel·la: el Conte i la Faula. Immediatament al darrere hi eren els fills adoptius: l'Apologia, el Panegíric i el Microrelat. Als corredors s'apinyaven l'Assaig, el Dietari i la Memòria. Al deambulatori, l'Acte Sacramental s'ho mirava des de la distància. L'Ègloga, per la seva part, es va voler retirar a una capella per fer un monòleg. I, per últim, el Libel i la Paròdia es van quedar a la plaça perquè no els hi van deixar entrar. A l'ombra d'una magnòlia i tot menjant pipes, l'un passà l'estona difamant, i l'altra, imitant les difamacions del primer de forma burlesca.

La missa va ser tot un espectacle. La part de la Litúrgia de la Paraula va resultar excepcionalment llarga. L'Oda es va encarregar de l'aclamació de l'Al·leluia, l'Elegia va llegir l'Evangeli i l'Epopeia va fer el Sermó. La cerimònia musical va córrer a càrrec de la Cançó i la Mascarada, les quals, des del cor, van interpretar el Rèquiem de Mozart i un ample repertori de cants gregorians.

A l'hora dels condols, la llarga corrua d'assistents va mostrar el seu afecte als dos fills de la Novel·la. Van haver-hi situacions realment emotives, com quan l'Apòleg va abraçar el Conte i li va dir que era l'hora d'extreure una ensenyança moral de tot allò: ara tocava omplir el buit que deixava la seva mare i fer un esforç per créixer d'una vegada. També va haver-hi un moment en què la Faula es va desfer en plors. Llavors, el Quadre de Costums la va consolar tot recordant aquells temps entranyables en què els avis —el Mite i la Cosmogonia— els reunien a tots per explicar-los històries al voltant del foc prometeic.

El cotxe fúnebre va arrencar, i, a la seva estela, es va armar una llarga processó. De camí cap al cementiri, el Conte va rebre un missatge. Dissimuladament, va treure el mòbil de la butxaca i va llegir l'SMS. Era l'Epístola que es disculpava per no haver pogut acudir al soterrament:

L'E-Mail m'ha assaltat mentre dormia. :-(M'ha apallissat i ha fugit. Sóc a l'hospital però me'n sortiré. xxx :-) :-D

CRIATURA DOLCÍSSIMA

Any fool can know. The point is to understand.

Albert Einstein

Uns forts cops a la porta van fer aixecar la dona de la poltrona. En obrir, però, no hi va trobar ningú. Encara guaitava a dreta i esquerra quan va escoltar uns gemecs dòcils als seus peus. La dona va abaixar la vista i el que va veure la va deixar de pedra. Damunt la llosa del llindar havien deixat una cistella. A dintre, embolcallada amb parracs, hi havia una criatura menuda i dolça que bellugava les extremitats vigorosament.

A la dona se li va fondre el cor. Ella era una vídua que vivia una existència penible. La tristesa i la solitud la consumien, i la vellesa li havia sobrevingut sense distraccions. Fins a un cert punt, doncs, va ser lògic que pensés que una coseta així li faria molta companyia.

Va agafar la cistella, la va entrar a casa i la va deixar sobre la taula del menjador. Es va quedar dempeus, contemplant la criatura i rumiant què n'hauria de fer. Per un costat, era conscient que si referia la trobada a la policia, el més segur era que en voldrien esbrinar la procedència. Per l'altre, sabia que, sense ajut, no tindria forces per fer pujar la criatura com Déu mana. I, tot plegat, deixar-se-la perdre, amb aquells ullots marrons, no podia ser... No, definitivament, no podia ser!

Va decidir anar a veure el veí, que era un metge jubilat, també vell i vidu. Hi va anar amb la cistella pengim-penjam. Es va plantar davant la porta, va deixar la cistella al llindar i va fer dos cops amb l'anella. Quan el picaporta va ressonar, en comptes d'esperar que l'atenguessin, va cuitar a amagar-se rere un arbre, des d'on va sotjar atentament.

El metge va obrir, i quan es va trobar la criatura que gemegava, va fer uns ulls com unes taronges. De seguida, però, va reaccionar. Es va ajupir, la va recollir de la cistella i, amb molta tendresa, la va bres-

solar per tal que deixés de somicar.

Complaguda amb la demostració d'afecte, la dona va sortir de l'amagatall i va explicar tota la història al metge. En acabant, li va confessar que a la seva edat ja no es veia amb forces de pujar una criatura tota sola i li va fer una proposta: tal volta ell voldria compartir-ne la custòdia.

El facultatiu va vacil·lar uns segons. Era una decisió important i, abans de contestar, volgué sotmetre la criatura a un parell de proves mèdiques. Dit això, va fugir cap a dins de casa. Va tornar a l'instant, embolicat en una bata blanca. Portava un termòmetre en una mà i un fonendoscopi a l'altra. Mentre s'ajustava els auriculars, el metge va afirmar que no estava habituat a aquell tipus de reconeixement, i molt menys d'una forma tan expeditiva. Amb cura, va apropar la campana del fonendoscopi a la zona on suposava que era el cor del pacient. Un ritme de pulsacions accelerades el va inquietar. Tot seguit li va entaforar el termòmetre en una aixella: trenta-vuit graus i mig. El facultatiu es va acabar d'esverar. Amb un moviment ràpid, va fer desaparèixer la mà dreta en una butxaca de la bata i en va treure una llanterna allargada. Es disposava a fer la revisió ocular. Va prémer un botó i li va encadar el feix de llum a l'ull dret. No calia ser oftalmòleg per adonar-se que el color marró de l'iris era ple de vida.

Aquella nit la van passar els tres junts, a casa d'ell. El metge i la dona van sopar amanida pagesa, sopa de menudets, macarrons dolços de Sant Joan, cocarrois de bledes, frita de pop, flaó, orelletes i greixonera. Al petitó —al final va resultar que la criatura tenia titola— li van donar un biberó —llet industrial de la marca Puleva, semidescremada—. A l'hora de les postres, després de considerar un parell de

noms, van decidir que, ateses les circumstàncies, el més escaient era anomenar-lo Moisès.

D'ençà d'aquell dia, la dona es va quedar a dormir per sempre més a cal metge. Arribava cap al tard, carregada de vianda, i feia directament cap a la cuina. Mentre ella trossejava verdures i fregia la carn i el peix, ell amuntegava encenalls i branquillons a la xemeneia. Quan l'àpat estava enllestit i el tió havia pres, apagaven els llums elèctrics i encenien espelmes i gresols, perquè el metge era un gormand romàntic. Sopaven a la taula del menjador, davant la llar. Entre mos i mos, s'agafaven les mans i es miraven la criatura, que dormia dins la cistella, vora el foc.

No van passar ni dos mesos que el metge va encomanar un bressol al fuster. L'hi van fer de fustes nobles —la carcassa de cirerer i els petges de noguera—. Moisès s'ho valia.

El regust bíblic de la trobada els va convèncer que la criatura vivificava l'encarnació de la fortuna. Per a ells, Moisès representava el millor dels auguris i la seva aparició marcava el començament d'una època de bonança.

En aquest punt, però, la parella anava errada. Tots dos van morir abans dels tres anys de l'arribada del nouvingut. Ell, d'un atac al cor, després d'un àpat profús; i ella, estimbada des d'un penya-segat, en relliscar quan collia una flor massa a la vora.

Així doncs, el metge mai no va poder veure créixer Moisès plenament, ni tampoc fer realitat la seva il·lusió més gran: que Moisès li portés el diari quan, a la decrepitud, li fallessin les cames. D'altra banda, també es van truncar les expectatives de la dona, que hagués volgut gaudir de com Moisès es feia gran i fort i l'amo de la finca, per

defendre-la dels lladregots quan ella fos una vella desvalguda.

Privat dels seus protectors, Moisès va acabar vivint al carrer i va haver d'aprendre a valer-se per si mateix des de molt menut. Tenia tres anys, si fa no fa, i ja vagava tot el dia a la recerca de menjar. A les hores dels àpats rondava les terrasses dels restaurants i pidolava les deixalles als clients amb una mirada implorant. De nits, furetejava als contenidors, estripava bosses d'escombraries i destriava tot el que el seu instint trobava mengívol. Per les revetlles i per les festes majors acudia a la plaça. Si hi havia torrada, s'esmunyia entre les taules i aprofitava per plegar de l'empedrat els trossos escadussers de pa i salsitxa. Si hi havia ball d'orquestra, s'esmunyia entre els laberints de cames i escurava els cubalitres que el jovent reballava.

Moisès va viure així durant més de deu anys, i va morir als tretze, arraulit en un portal. La història pot semblar trista. De fet, molta gent, quan l'escolta, pensa que la vida de Moisès va ser una tragèdia. Amb tot, és important saber que, just abans de fer el darrer sospir, un turista italià que sortia d'un forn amb una barra de pa sota el braç li va passar pel costat. En veure'l arraconat i moribund, l'italià es va ajupir. Quan van encreuar les mirades, el turista va quedar trasbalsat per la dolçor d'aquells ullots marrons aigualits de febre. L'italià va escapçar la punta de la barra de pa i va provar d'empapussar-lo. Moisès, però, no va obrir la boca, perquè ja no li restaven forces ni per rosegat. Tanmateix, agraït com era, va remenar la cua.

Vi i tapes. Corrupció i independentisme. Flamenc i sardanes. Diners negres, evasió fiscal i castanyoles. Hotels, sol, platja, més burocràcia i Airbnb. Un país dividit per posicions socials i polítiques irreconciliables, però agermanat per la paella, la migdiada i les remuntades futbolístiques èpiques. *Spain is different*, tot i que *Catalonia is not Spain...* Bé, segons com. Enmig d'aquest caos delirant, qualsevol personatge és plausible. Aquí trobareu l'únic gos que personifica el nacionalisme, el primer pagès que declara el seu predi un estat sobirà, el príncep que s'entesta a exercir de lampista, un deute que s'engrandeix fins a absorbir tota la societat capitalista, un somriure autònom a la recerca d'uns llavis amatents que l'acullin i, per últim, una ànima que escapa in extremis del cicle de la reencarnació.

